

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct

Nr. 1,148

PENKTADIENIS, RUGSEJO (SEPTEMBER) 11, 1953, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXII

Nuotrauka rodo Vakarų Vokietijos policininkus mušant Rytų Vokietijos komunistus, kurie bandė įsiskverbti į Vakarų Vokietiją tikslu "sutrūkyti" rinkimus. Vakarų Vokietija buvo pastačiusi sargybon 110,000 policijos ir milijonus skautų.

Jungtinės Tautos Nustumtos į Šalį Amerikiečiai Nori Sudaryti Du Frontus

NEW YORK. — Nors daug daugiau šalių palaikė britų planą dėl sąstato politinės konferencijos, kurioje bus svarstomas Korėjos taikos reikalas, tačiau nesudarė du trečdaliai, kaip rei-

Didelis Įsitempimas Aukso Kasyklose

TIMMINS. — Aukso kasėjų streikas Timminso apylinkėje tęsiasi. Faktinai, pastaruoju laiku padėtis žymiai pablogėjo. Autoritetai sutraukė daugiau jėgų, kad pilniausiai pravedus indžionkšną ir, aišku, padėjus skebams.

Tuo tarpu apkaltinti Patrick Walsh, McIntyre lokalo prezidentas ir apylinkės tarybos direktorius, ir Alphonse Norkum, Paymaster kasyklos darbininkas, būk jie norėję padegti kasyklos pastatą ir kesinėsi ant policininko gyvybės.

Suimta ir daugiau streikierių ir jų lyderių.

kalauja Jungtinių Tautų įstatai, ir to pasekoje Indija liko nepakviesta į tą konferenciją. Bešališkesni stebėtojai dabar teigia, kad Jungtinės Tautos, kurių vardu buvo vedamas karas Korėjoje, lieka nustumtos į šalį. Jos neturės balso svarstant taiką.

Amerikiečiai nori sudaryti du frontus. Savo pusėj turėti tas šalis, kurios vienu ar kitu būdu rėmė karą Korėjoje, o šiaurės Korėjos pusėj pastatyti komunistų vadovaujamas šalis.

Keliamos mintys, kad toks amerikiečių posukis užduoda skaudų smūgį Jungtinėms Tautoms, kaip taikos organizacijai, ir pastato į pavojų patį taikos klausimą.

Pranešimai iš Korėjos sako, kad šiaurės Korėja išreiškė pageidavimą, kad Korėjos vienybės klausimas būtų laikomas pačios Korėjos viduriniu reikalu. Ji reikalaujanti, kad svetimos jėgos būtų ištrauktos. Na, o Syngman Rhee ir amerikiečiai pirmą vietą stato Korėjos vienybės klausimą.

Rhee atvirai sako, kad jis atnaujins karą, jeigu konferencija nepadės jam ant lėkštės visos Korėjos. Amerikiečiai pasižadėję išėiti iš konferencijos sykiu su Syngman Rhee, jeigu konferencija nepavyks.

Iš to, kas viršų pasakyta, galima matyti, kad taikos konferencijai bus sunkus kelias. Amerikiečiai, žinoma, Jungtinių Tautų vardu, gins Rhee pusę, o ne taikys.

Tokia situacija, stebėtojai sako, stato Jungtines Tautas į labai slidžią padėtį. Jų egzistencijai iškyla didelis pavojus. Čia reikia atsiminti, kad tai ne pirmas atsitikimas. Europoje Jungtinių Tautų balsas visai užgniauztas. Tenai NATO ir kiti blokai seniai išstūmė Jungtines Tautas.

FRANKFURT. — Vakarų Vokietijoje pradėjo slaptai telktis rusai baltagvardiečiai, kurie Hitlerio laikais buvo sudarę Wehrmachto rusišką divizioną.

Taikos Judėjimas Imasi Svarbių Žygių už Taiką

TORONTO. — Kanados Taikos Kongresas pradeda Taikos Kongresas pradeda Kanadoje referendumą taikos reikalui. Kiekvienas kanadietis turės progą pareikšti savo nuomonę slaptu būdu, ar jis remia, kad vadovaujančios jėgos turėtų pasitarimus išsprendimui problemų, kurios grumuoja pasaulio taikai, ar ne.

Šis referendumas bus po visą pasaulį. Viso pasaulio žmonės per šį referendumą parodys, ką jie mano šiuo reikalu.

Referendumas skelbiamas tikslu daryti spaudimą į vadovaujančias jėgas, kad jos daugiau atydos kreiptų į susitarimą, o ne į ginklotų jėgų budavojimą. Ir yra manoma, kad milžiniška didžiama pasisakys teigiamai.

Kanados Taikos Kongresas jau pagamino balotus ir bus platinami po visą Kanadą. Tuo pat sykiu bus šaukiami mitingai ir mažešni susirin-

kimai tikslu išaiškinti referendumo svarbą. Toronte toks mitingas įvyks Massey Hall, sekmadienį, rugsėjo 27. Čia Dr. Endicott duos pranešimą apie taikos judėjimo atsiekimus, pasaulinę situaciją ir referendumo reikšmę. Nepamirškite pasiklausyti šio pranešimo.

Taikos lyderiai nurodo, kad šiandien taikos klausimas tampa pačiu svarbiausiu žmonių reikalu visame pasaulyje. Neišsprendus taikos klausimo, negalima net rimtai planuoti ateitį. Kilus karui, atominės ir vandenilio bombos tikriausiai palaidotų visus didžiuosius miestus po griuvėsiais, sunaikintų industrijas ir išmuštų šimtus milijonų žmonių. Žmonija būtų įblokšta į dar negirdėtą katastrofą. Gyvenimas būtų pastumtas atgal šimtus metų.

Bet taika dar nežuvus. Priešingai, žmonėms vis labiau spaudžiant didžiųjų šalių lyderius, galima pastoti kelią tai katastrofai ir užtikrinti taiką. Pasaulio likimas randasi žmonių rankose. Nuo jų veikimo priklauso, ar pasaulis eis pirmyn, ar bus sugriautas dar baisesniam kare, negu iki šiol kada buvo.

Jugoslavija ir Italija Kertasi Dėl Triesto

BELGRADAS. — Pastaruoju laiku smarkiai įsitempė Italijos ir Jugoslavijos santykiai dėl Triesto.

Jugoslavijos valdžia su Tito priešakyje reikalauja, kad Italija ištrauktų savo ginkluotas jėgas iš pasienio. Jeigu ji to nepadarys, Tito pasiūsiąs į pasienį keletą savo divizijų.

Tito siūlo, kad Triesto būtų tarptautiniu miestu paskelbtas, o visa teritorija apie Triestą prijungta prie Jugoslavijos.

Italijos valdžia, žinoma, turi visai kitokias pažiūras Triesto klausimu.

Adenauerininkai Laimėjo Rinkimus

BONA. — Kanclerio Adenauero koalicija laimėjo budestago (seimo) rinkimus. Išrodę, kad ji gaus 306 vietas iš 487. Tai nemaža didžiuma.

Tik vienas dalykas nepatinka Adenaueriui: jis negavo dviejų trečdalių, ko reikia dėl pakeitimo konstitucijos, kaip jis nori. Bet jis tikisi, kad dvi kitos mažos partijos gal plaikys jo koaliciją konstitucijos pakeitimo klausimu.

Adenauerininkai laimėjo, žinoma, ne juokais. Artinantis rinkimams buvo įvesta griežta reakcija, suimta tūks tūks tūkštai kairiųjų.

Daugelis dešiniųjų balsuotojų, kai patrodo, balsavo už adenauerininkus.

Komunistai taip pat gavo daug mažiau balsų.

WASHINGTON. — Washingtono sferose kalbama, kad Iranas pakryps vakariečių orbitan ir bus klusnus Washingtonui kaip tik Iranas pradės plaukti Amerikos dolerių srovė.

Pasidairius po Kanadą

Keturiolika tekstilės įmonių Kanadoje užvertė kojas aukštyn, kaip praneša informacijos. Jos paliko \$825,000 skolų.

Už tai kaltė metama importui tekstilės gaminių iš Jungtinių Valstijų. Kanadiečių gaminiai negali konkuruoti su amerikiečių.

Per 3 mėnesius bankrutavo Kanadoje 239 bizniai palikdami skolų \$7,773,000.

Daugiausia bankrutavo pirklybos biznių.

Didysis Fordo darbininkų unijos skyrius su 10,000 darbininkų, kuris randasi Windsor, pasisakė už tai, kad būtų dedamos pastangos padarymui galo šaltam karui. Jis taipgi reikalauja galo šaltam karui unijų tarpe. Tarp kita ko, jis reikalauja, kad mainierių unija ir kitos išmestos iš CCL unijos, atstovaujancios bendrai 60,000 darbininkų, būtų sugrąžintos į CCL.

Pastebima visur, kad unijų nariai vis garsiau kalba prieš reaksinius vadus, prieš karo kurstytojus.

8,000 Kanados jūrininkų kalba apie streiką, kadangi kompanijos atsisako pakelti algas \$40.00 į mėnesį, kaip reikalauja unija, ir sutrumpinti darbo savaitę iki 40 valandų.

Toronto pieno išvežiotojai taipgi stovi ant streiko slenkščio. Jie negauna algų pakėlimo. Kompanijos vieton to siūlo 5 darbo dienas į savaitę. Jei derybos nepavyks, tai jie eis į streiką greitai laiku.

Spauda raportuoja, kad policija suėmė du streikiarius Timminse, kurie būsią apkaltinti pastangose padegti kompanijos propertę ir ap-

šaudyme policijos.

Pas vieną iš suimtųjų at-rasta bakalas gazolino, o pas kitą šovinių. Vienas iš jų atsišaudęs policijai, kada ji juos vijosi. Revolverio pas jį neradę, bet jį radę numestą.

Vienas iš suimtųjų anksčiau buvęs karališkoj poicijoje, bet dabar esąs unijos organizatorius.

Jungtinių Valstijų finansieriai siemet per pirmą pusmetį investavo Kanadoje \$165,000,000.

Kanados prekyba su užsieniu per pirmą pusmetį turėjo \$365,000,000 deficito.

Pernai tuo pat laiku buvo perviršiaus \$69,000,000.

Sakoma, kad Kanados federalė valdžia neieis į Torontą amerikiečių naturalaus geso.

Viską Nulēmė Pauostymas iš Buteliuko

Pauostymas iš paslaptingo buteliuko, atrodo, kartais nulēmia žmogaus karjerą ir net tautos garbę.

Štai kaip buvo:

Danijoje šiomis dienomis vyko sporto varžybos už pirmenybę. Dalyvavo visa eilė sportininkų iš įvairių šalių, taipgi iš Kanados, Jungtinių Valstijų ir, žinoma, iš Tarybų Sąjungos.

Tose varžybose kanadiečių garbę iškėlė sunkiojo svorio kilnojimo sportininkas Doug Hepburn, 26 metų amžiaus, vancouverietis. Jis iškėlė 1030¼ svarų ir laimėjo sunkiojo svorio kilnojimo pasaulinį čempionatą. Sekantis po jo buvo amerikietis John Davis. Jis iškėlė 1,008½ svaro.

Kanadiečių prieš išemant iš istorija.

Esą tiesiami vamzdžiai linkui Kanados ir numatyta praveisti juos iki Toronto.

Ontarijos sveikatos ministeris sako, kad reikia visą dieną būti šaltoj vonioj, kada oras labai šiltas.

Jis, matyti, galėtų tą padaryti, bet kaip bus su darbo žmonėmis, kurie turi dirbti?

Kanados spauštuvinkai klausinėja, kodėl Kanados Nacionalės Parodos posteriai buvo spausdinti Filadelfijoj, Jungtinėse Valstijose?

Išrodo, kad parodos rengėjai visai nepaisė to fakto, kad Kanadoje yra puikių spauštuvų.

20,000 gumos darbininkų Kanadoje reikalauja pakelti algas 20 centų į valandą.

Kanadoje gumos darbininkai gauna 45 centais į valandą mažiau, negu Jungtinėse Valstijose.

Kanadietis

Kanadiečių prieš išemant areną, vienas rusas daktaras davęs jam pauostyti iš paslaptingo buteliuko. Girdi tas rusas daktaras iš to buteliuko davinėjęs pauostyti tarybiniam sportininkams, na, pakišęs ir jam panosėn. Bet amerikietis sportininkas iš to buteliuko pauostyti negavo.

Hepburn sako, kad jeigu jis nebūtų gavęs pauostyti iš to buteliuko, tai kas žin ar jam būtų pasisekę laimėti.

Istorija dar labiau susi-komplikuoja, nes tose sportinėse varžybose tarybiniai sportininkai išėjo punktų skaičiumi pirmoj vietoj, o amerikiečiai pasiliko antroje vietoje. Į sunkiojo svorio kilnojimo varžybas Tarybų Sąjunga savo sportininkų nestatė, ir tuo būdu, jeigu

ne kanadietis Hepburn, tai amerikietis Davis būtų laimėjęs ir Jungtines Valstijas punktų skaičiumi būtų pastatęs lygiomis su Tarybų Sąjunga. Bet štai, tas ulemtas paslaptingas buteliukas, iš kurio pauostyti amerikietis negavo, nulēmė viską.

Žmonės turi skanaus juoko, o amerikiečiai makartininkai dabar galvas sukakas tame buteliuke buvo, ar tik ne komunistinis pokas.

Albinas

Rytinės Vokietijos ir Tarybų S-gos Paktas

MASKVA. — Tarybinė vyriausybė ir rytinės Demokratinės Vokiečių Respublikos atstovai sėkmadienį padarė sekamas politiniai-ekonominės sutartis:

Tarybų Sąjunga nuo 1954 metų sausio jau neims jokių karinių atpildų iš Rytinės Vokietijos. Okupacinei kariuomenei užlaikyti ims ne daugiau kaip 5 procentus valstybinių Rytinės Vokietijos pajamų.

Tarybinė vyriausybė dovanos Rytinei Vokietijai visas pokarines skolas.

Pristatys jai dar 147,500,000 dolerių vertės maisto, anglies, įvairių metalų, medvilnės bei kitų produktų. Be to, duos rytinei Vokietijai 135 milijonus dolerių paskolos amerikiniai bei kitais priimtinais pasaulyje pinigais, už kuriuos ims tik 2 procentus palūkanų. Rytinė Vokietija tik 1955 metais pradės dalimis atmokėti pa-

skolos sumą bei palūkanas.

Tarybinė vyriausybė, pradėdant nuo 1954 m. sausio 1 d., sugrąžins Rytinei Vokietijai 99 fabrikus, priklausancius tarybinei valdybai.

Tarybinė vyriausybė taipgi sugrąžins likusius vokiečius belaisvius, kurie buvo sulaikyti kaip kariniai kriminalistai. Dar pasilaikys tiktai baužiamus aršiausius karinius piktadarius.

Sutartys padarytos labai džiaugsmingai. Už tai Tarybų Sąjunga dėkojo Rytinės Vokietijos premjeras O. Grotwohl.

Tarybinė vyriausybė pareiškė, jog daro rytinei Vokietijai tokias nuolaidas už tai, kad ši Demokratinė Vokiečių Respublika daug prisideda prie kovos už taikos palaikymą ir už Rytinės ir Vakarinės Vokietijos sujungimą į vieną demokratine, nekarinę vokiečių valstybę.

Tarybų Sąjungos atstovas Rytinei Vokietijai ir jos atstovas Tarybų Sąjunga tapo pakelti į ambasadorių laipsnį.

Sutartis pasirašė Viačeslavas Molotovas, Tarybų Sąjungos užsienio reikalų ministras, ir Otto Grotewohl, Rytų Vokietijos premjeras.

BOSTON. — Generalis Jungtinių Valstijų prokuroras Herbert Brownell reikalauja, kad Advokatų Gildija užsiregistruotų kaip "priešvalstybinė" organizacija.

Kalbėdamas dešiniųjų advokatų suvažiavime, jis kaltino Advokatų Gildiją esant subversyvia organizacija, vadovaujama "komunistų".

Įsigykite ir Skaitkite Šias Knygas:

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Naminis Karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Marksas.

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

SENO VINCO RAŠTAI. Telpa 10 apysakų iš Amerikos žmonių gyvenimo. 450 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONĖS. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naujai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

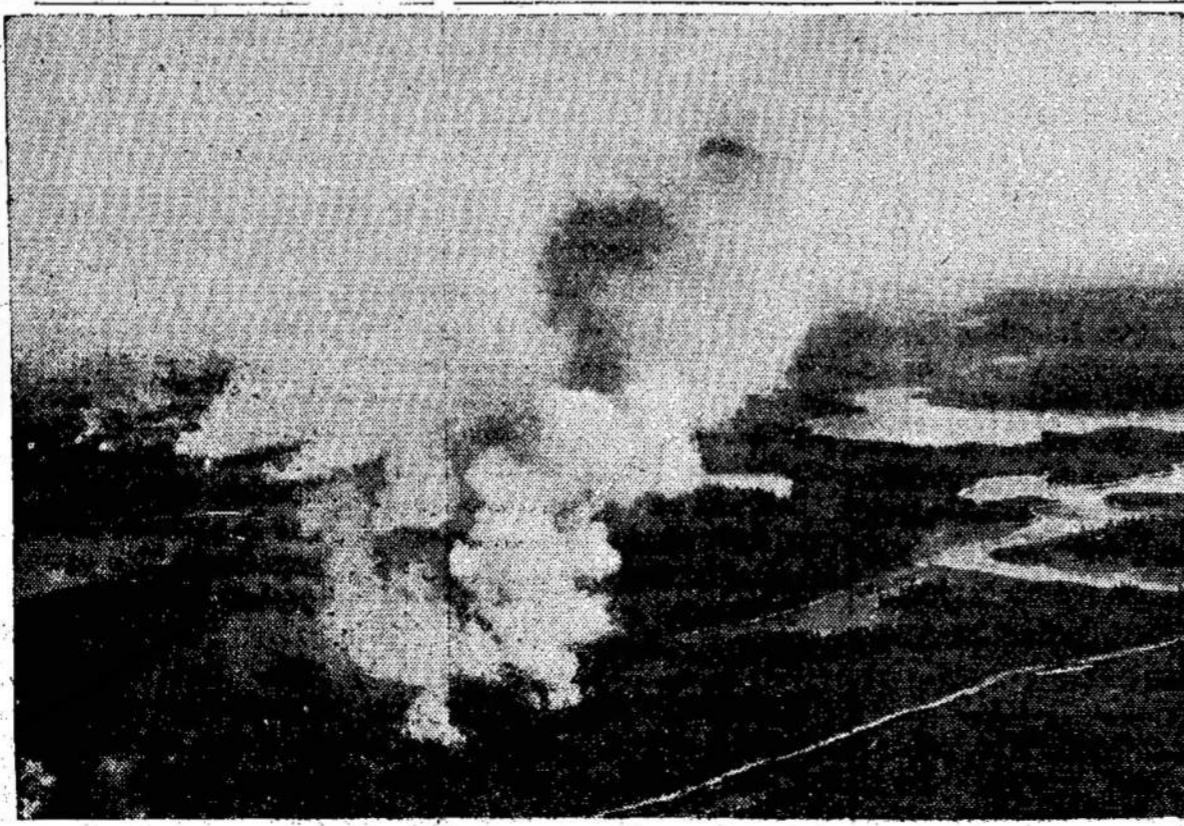
TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę varką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

ŽMOGUS IR MASINA. Sutaissė Jonas Kaškartis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinį apie technikos švystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

POPIEŽIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

Kaip ir Senatvėje Būti Jaunam. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimu, ypatingai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 cent.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas
P. O. Sta. C., Box 1007, Toronto 3, Ont.

Kanados šiaurėje siaurčia miško sunaikinta. Čia matovirš 100 miško gaisrų. Dešimtys tūkstančių hektarų

miško sunaikinta. Čia matovirš 100 miško gaisrų. Dešimtys tūkstančių hektarų

dažniausia gali būti primesta neatsargiems keliauninkams po miškus.

Baigia Vilniuje yra Kauširemia Čia ties viai. Art dės darl ir įtaisa švietimą tralės komplek tvarkan prie sto Gerai su kita nat P. Čvirk siremiar

Sieme daug na nių ir pr užims dabar si se. Kom me Nr. bus irer parduoti te, nam gastronc Tarybin te, Nr. duotuvė: vimo at gatvėje, Stalino 1 taupomc rius.

Vilnia sinė bazi leivių i sostinė sijoje da kū ir kc tuonias (likos n miestu, se vietov lyviai bu binį Iste lankė T joje, Lei stovi dau Lomonos teto pas kitų viet ir rekons jie susi Maskvos

Paner čiamas s staugū - torijū tin 5 ambule nē stoti punktų i gos steig Garliavo nē, aprū dymo ap se pradė

TARYBŲ LIETUVOJ

Statyba Vilniuje

Baigiami darbai tiesiant Vilniuje naują gatvę, kuri yra Kauno gatvės tęsinys ir įsiremia į Geležinkelių gatvę. Čia tiesiami platūs šaligatviai. Artimiausiu laiku prasidės darbai apželdinant gatvę ir įtaisant čia elektros apšvietimą. Naujosios magistralės sudarymas įeina į kompleksą darbų toliau sutvarkant ir rekonstruojant prie stoties esančią aikštę. Gerai sutvarkoma Vilniuje ir kita nauja gatvė, sudaranti P. Cvirkos gatvės tęsinį ir įsiremianti į Neries krantinę.

Šiomet Vilniuje įsteigiama daug naujų kultūrinių butinių ir prekybinių įmonių. Jos užims pirmuosius aukštus dabar statomuose pastatuose. Komjaunimo gatvėje, name Nr. 38, pirmame aukšte bus įrengta stambi baldų parduotuvė, Stalino prospekte, name Nr. 62 — stambi gastronomijos parduotuvė, Tarybinės Armijos prospekte, Nr. 90, — duonos parduotuvės ir butinio aptarnavimo ateljė, Basanavičiaus gatvėje, Nr. 43, — vaistinė, Stalino prospekte, Nr. 52, — taupomoji kasa ir pašto skyrius.

Moksleivių Ekskursija Maskva

Vilniaus turistinė-ekskursinė bazė suorganizavo moksleivių išvyką į mūsų šalies sostinę — Maskvą. Ekskursijoje dalyvavo 28 darbininkų ir kolūkiečių vaikai. Aštuonias dienas mūsų respublikos moksleiviai gėrėjosi miestu, lankėsi jo žymesnėse vietovėse. Ekskursijos dalyviai buvo nuvykę į Valstybinį Istorijos muziejų, apsilankė Tretjakovskio galerijoje, Lenino kalnuose, kur stovi daugiaaukštis Maskvos Lomonosovo vardo universiteto pastatas, ir daugelyje kitų vietų. Maskvos istorijos ir rekonstrukcijos muziejuje jie susipažino su tolesniu Maskvos išvystymo planu.

E. Matuzanis

SVEIKATOS APSAUGOS ĮSTAIGOS RAJONE

Panemunė. — Nuolat plečiamas sveikatos apsaugos įstaigų — ligoninių, ambulatorijų tinklas. Rajone veikia 5 ambulatorijos, sanepideminė stotis, eilė sanitarinių punktų ir t.t. Gydymo įstaigos steigiamos kolūkiuose. Garliavoje atidaryta ligoninė, aprūpinta naujausia gydyimo aparatūra. Tabariškėse pradėjo veikti sanitarinis

Sugauti Du Lūšiukai

Šių metų rugpiūčio mėnesio pradžioje Vilniaus miškų ūkio eigulis Vaitkevičius ir Rūdninkų girininkijos darbuotojas Uškevičius Rūdninkų miške sugavo du šiemetinius lūšiukus. Žvėreliai labai gražiai užaugę. Jau dabar jie yra suaugusios katės dydžio.

Medžioklės ūkio valdyba sugautus lūšiukus perdavė Kauno zoologijos sodui. Tai gana vertingas eksponatas. Kauno zoologijos sode šios rūšies žvėrių niekad nėra buvę. Sodo lankytojai nuo šiol galės stebėti retą žvėrį — lūšį.

Baldai ir Kiti Daiktai Šalies Gyventojams

Klaipėda. — Daug Klaipėdos gyventojų ateina į miško medžiagų prekybos sandėlio parduotuvę įsigyti baldų ir namų apyvokos daiktų. Čia galima gauti įvairių stalų, spintų, etažerių, kabyklų ir t. t.

Pastaruoju metu žymiai padidintas baldų išleidimas. Jau viršytas metinis baldų gamybos planas, ir gyventojams duota už tūkstančius rublių viršumplaninių baldų.

Daugelis darbų dirbtuvėse mechanizuota. Įrengtos frezavimo ir tekimo staklės, baldų klajavimo presas.

Lenktyniaudami už plataus vartojimo gaminių išleidimo padidinimą ir jų kokybės pagerinimą, staliai drg. drg. Vaišvila, Ruikys ir Demarkas, minkštų baldų apmušėjas Purauskas ir kiti sistemingai įvykdo pamainos normą 150-170 procentų.

Silikatinių Plytų Fabriko Statyba

Vilniaus miesto pramoniniame priemiestyje — Vilkipėdėje sparčiai auga stambiausia respublikoje silikatinių plytų įmonė. Naujasis fabrikas bus pilnutinai mechanizuotas. Be pagrindinės gamybos — silikatinių plytų, čia bus gaminamos degtos kalkės. Kalkakmenius įmonei teks taip pat šiuo metu statoma Menčių kalkakmenų laukykla.

Šiomis dienomis įmonės statybininkai perdavė montuotojams katilinės pastatą ir padėjo pamatus dviem šachtinėms kalkių degimo krosnims. Prieš kurį laiką punktas. Kiekvienas kolūkiečiai garantuotas greita ir stropia medicinos pagalba.

užbaigtos mechaninių dirbtuvių pagrindinio korpo ir garinimo cecho statybos. Montuotojai garinimo patalpoje sumontavo septynis autoklavus. Taip pat sumontuoti 4 galingi plytų gamybos presai.

Statybininkai pasiryžę dar šiais metais baigti plytinės pagrindinius statybos darbus ir atiduoti įmonę eksploatacijai.

Statoma eilė gyvenamųjų namų darbininkams. Gerosios Vilties gatvėje atiduotas eksploatacijai 50 vietų bendrabutis, Raudonosios Armijos prospekte statomas 69 butų gyvenamasis namas. Užbaigus šiuos namus, juose bus apgyvendinta daugelis fabriko darbininkų bei tar-nautojų.

A. Būtėnas

Kolūkio Meno Saviveiklininkai

Prienai. — Daugiau kaip 30 asmenų priklauso J. Janonio vardo kolūkio meninės saviveiklos kolektyvui. Jis jungia dramos, tautinių šokių ir meninio skaitymo ratelius. Kolūkiečiai-saviveiklininkai turi paruošę nemažą programą. Derliaus nuėmimo metu jie buvo suėmę artelėje keletą meninės saviveiklos vakarų. Jų metu suvaidinta J. Baltušio pjesė "Gieda gaideliai", Čechovo — "Piršlybos", atlikti šokiai: "Lenciūgėlis", "Kolūkio pirmininkas", "Suktinis" ir kiti.

Su šia programa meninės saviveiklos kolektyvas atsilanko ir kituose kolūkiuose. Neseniai buvo suruošti vakarai "Taikos", "Ašmintos sodybos" artelėse. Šiuo metu rengiama išvyka į Birštono kurortą.

P. Ratkevičius

Šalies Jaunių Sporto Nugalėtojas

Gytis Vaitkūnas, Vilniaus 7-sios vidurinės mokyklos moksleivis, neseniai įvykusioje Smolenske visąjunginėse jaunių fachtavimo pirmenybėse pasiekė puikią pergalę: kovose su špaga jis užėmė pirmą vietą. Pažymėtina, kad finale jis laimėjo visas 10 kovų.

Jaunasis špagistas užsiiminėja fechtavimu 2,5 metų. Nuo pat pirmų dienų jį treniruoja sporto meistras J. Udras, kuris, kaip žinoma, šiemet iškovojo TSRS čempiono vardą suaugusių grupėje. Tuo būdu treneris J. Udras ir jo mokinys G. Vaitkūnas, kiekvienas savo grupėje yra visąjunginių varžybų nugalėtojai.

Operos ir Baletų Teatras Pradėjo Sezoną

Vakar pradėjo naują sezoną Lietuvos TSR Operos ir baletų teatras. Buvo pastatyta opera "Kunigaikštis Igoris".

Vilniečiai gausiai atsilankė į pirmąjį šio sezono spektaklį.

Šiandien — pirmasis naujojo sezono baletų spektaklis. Statomas baletas "Raimonda".

Naujos Gatvės ir Pastatai Mažeikiuose

MAŽEIKIAI. — Rajono centre daug pastatyta naujų gyvenamųjų namų. Du dviaukščiai mūriniai namai iškilę Pergalės ir Laisvės gatvėse.

Nuolat augant darbo žmonių gerovei, miestelyje vis plečiasi individualinių namų statyba. Paskutiniaisiais metais išties atsistatė Karolio Poželos vardo ir Valstiečių gatvės, naujų gyvenamųjų namų grupės iškilo ir kitose gatvėse.

Mažeikiai tapo jaukiu miesteliu. Jame įrengti skverai, gėlynai, veikia kultūros ir poilsio parkas. Neseniai čia pastatytas paminklas tarybiniam rašytojui Maksimui Gorkiui. Jo vardu pavadintas ir pats parkas.

Šiuo metu miesto centre statomi dideli kultūros namai, keturių aukštų vidurinė mokykla.

A. Ercupas

Plečiami Duonos ir Pyrago Gaminiai

Klaipėda. — Duonos kombinato kolektyvas, atsiliepdamas į TSRS Aukščiausiosios Tarybos penktosios sesijos nutarimus, išpareigojo pagerinti miesto darbo žmonių aprūpinimą aukštos kokybės duona ir pyragais. Nuo rugpiūčio mėnesio pradžios produkcijos gamybos užduotys kasdien viršijamos. Vartotojams pateikiama vis daugiau duonos iš rūšinių miltų, įvairaus asortimento bulkučių, batonų ir riestainių.

Duonos kokybei pagerinti ir jos rūšių asortimentui išplėsti padėjo naujos duonos formavimo mašinos paleidimas.

Socialistiniame lenktyniavime geriausias rezultatus pasiekė drg. Sidorenko vadovaujama kepėjų brigada.

Dabar kombinatas kasdien išleidžia apie 10 tonų duonos ir pyrago gaminių daugiau, negu metų pradžioje.

Liaudiškose Respublikose

Čekoslovakijoje Baigta Statyti Kličavos Užtvanka

PRAGA. — Rugpiūčio 1 d. buvo baigta statyti Kličavos užtvanka. Iškilmingame mišingame, skirtame šiam įvykiui, pasakė kalbą Čekoslovakijos Respublikos prezidentas Antoninas Zapotockis. Jis pažymėjo, jog užtvankos pastatymas prie Kličavos — tai naujas Komunistų partijos ir Čekoslovakijos Respublikos vyriausybės rūpinimosi darbo žmonių gyvenimo pagerinimu pasireiškimas. Zapotockis priminė, kad vandens trūkumas Klado mieste buvo jaučiamas dar prieš daug metų. Bet miesto aprūpinimo Kličavos vandeniu projektą įgyvendino tikta liaudies demokratinė vyriausybė.

Prezidentas pabrėžė, kad pagrindinis uždavinys, kurį nusibrėžia Čekoslovakijos vyriausybė, — tai kelti liaudies gerovę, bet šio uždavinio sprendimo kelyje yra eilė rimtų sunkumų, kuriuos reikia įveikti. Zapotockis nurodė, kad reikia pagerinti darbo organizavimą įmonėse ir pakelti jo našumą.

Po to prezidentas sustojė ties trūkumais, kurie yra žemės ūkyje. Šaliai reikia, pareiškė jis, kad pakiltų žemės ūkio produktyvumas. Tam yra tikrai vienas teisingas kelias — steigti gerai organizuotus kooperatyvus.

Kartu Zapotockis pabrėžė, kad žemės ūkio kooperavimas turi būti vykdomas griežtai laisvanoriškais pagrindais ir kad reikia atkreipti dėmesį į esamų kooperatyvų sustiprinimą.

Albanijos Liaudies Susirinkimo Sesijoje

TIRANA. — Vakar įvyko Albanijos Liaudies Respublikos Liaudies susirinkimo penktoji sesija. Sesija apsvarstė Albanijos Darbo partijos CK plenumo, Albanijos Ministrų Tarybos ir Liaudies susirinkimo prezidiumo bendro posėdžio š. m. liepos 23 d. nuatrimus.

Liaudies susirinkimas patvirtino Omero Nišanio atsišalinimą iš Liaudies susirinkimo prezidiumo pirmininko posto ir išrinko naujuoju Liaudies susirinkimo prezidiumo pirmininku Chadžį Lešį. Buvo taip pat priimtas įstatymas dėl kai kurių ministerijų ir įstaigų sujungimo, įstatymas dėl Albanijos konstitucijos 71 straipsnio pakeitimo ir kt.

Liaudies susirinkimas vieningai pritarė Albanijos Darbo partijos CK plenumo, (Pabaiga ant 9 pusl.)

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Canada ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusel metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusel metų \$1.75.

LIAUDIEN BALSAS

P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

SMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: EMpire 6-4358

NYKSTUKAI VEDA MILŽINĄ

Jungtinėse Tautose pasireiškė skilimas tarp Amerikos, iš vienos pusės, ir Britanijos, Kanados, Australijos, Naujosios Zelandijos ir Vakarų Europos — iš kitos, dėl kvietimo Indijos ir Korėjos taikos konferencijai. Išaiškėjo, kad Amerika išstojo prieš Indiją todėl, kad Pietų Korėjos prezidentas Rhee pagrūmojo boikotavimu konferencijos, jeigu Indija bus pakviesta. Taigi, Amerika pasirinko nykštuką prieš visas svarbiausias demokratinio pasaulio šalis.

Londono Observerio korespondentas Sebastian Hafner, komentuodamas Amerikos pasirinkimą, pastebi:

„Iškilius reikalui pasirinkti tarp prezidento Rhee Pietų Korėjos ir daugelio savo aliantų — Britanijos, Kanados, Australijos, Naujosios Zelandijos, Vakarų Europos ir t.t. — Amerika renkasi Pietų Korėją.

„Dabargi, neužginčijamas ir viešai žinomas faktas, kad Pietų Korėja nori karo. Retai kada praėina diena be prezidento Rhee ar kurio nors jo valdžios nario viešo pareiškimo, kad Pietų Korėjos intencija yra sulaužyti paliaubas ir maršuoti į šiaurę. Gi karas, kurio prezidento Rhee Pietų Korėja nori, nėra tikrai aprubežiuotas karas Korėjoje, kurs buvo nutrauktas pasirašius paliaubas. Nes prezidento Rhee siekiu yra suvienijimas Korėjos iki Yalu upės po jo autoritetu; ir buvo galutinai trijų metų kovos įrodyta, kad šio siekio negalima realizuoti aprubežiuotu karu, o tikrai nerubežiuotu karu prieš Kiniją, kuris veikiausiai privedtų prie pasaulinio karo.

„Galima suprasti, nors negalima atleisti, prezidento Rhee aiškinimą, kodėl jis nori pasaulinio karo. Jo interesai ir atsakomybė — jo mintyse nors — rubežiuojasi vienu Korėjos vienybės po jo vadovybe klausimu. Viso likusio pasaulio likimas jam neapeina; nors visas pasaulis turi pereiti per atominio pasaulio karo katastrofą, kad Korėja būtų suvienyta po Syngman Rhee, bet Syngman Rhee yra pasirengęs leisti visam pasauliui užmokėti kainą už realizavimą jo viso gyvenimo siekio“.

Dabar galima pridėti, ką Amerikos veteranų konvencija ir pats ponas Dulles kalbėjo. Veteranų konvencija reikalavo, kad būtų panaudotos ir H-bombos išvaramui komunistų iš Korėjos, jeigu konferencija nepavyks. O ponas Dulles pridėjo, kad Kinija gali išprovokuoti karą tarp Kinijos ir Vakarų per užpuolimą ant Korėjos ar Indo-Kinijos. O tą „provokaciją“ labai lengva surasti. Ypač turint po savo sparnu tokius, kaip Syngman Rhee.

Panašiai Jungtinės Valstijos veda į pinkles Rytų Europos bėglių lyderių grupės, kurioms visai nesvarbu, kaip ir Syngmanui Rhee, kad visas pasaulis paskęstų dar didesniame kraujo praliejime, bile tikslai jų tikslai būtų realizuoti.

NEDARYK TO KITAM, KO TU NENORI

Vakarų Vokietija ir jos globėjai amerikiečiai labai verkė, kad Rytų Vokietijos komunistai „trobelį“ darė. Girė, jie tūkstančiais lindę į Vakarų Vokietiją, kad suardyti rinkimus. Tikrumoje, Rytų Vokietijos komunistai veikiausiai norėjo padėti savo draugams Vakarų Vokietijoje pravaryti agitaciją paskutinėmis dienomis, bet adenauerininkams buvo paranku paskelbti, kad jie nori suardyti rinkimus.

Ne taip svarbu, kaip ten tikrumoje buvo. Svarbu pažymėti tik tas, kad netaip daug laiko prieš tai Vakarų Vokietijos agentai lindo į Rytų Vokietiją, organizavo maištus, streikus, degino žmones, krautuves. Prie jų vėliau prisidėjo amerikiečiai su „pašalpos“ pakeliais.

Tokia nenormali ir nepageidaujama padėtis nebus pašalinta, kol Vokietija nesusivienys draugiškais pamatais. Bet adenauerininkai nenori vienybės draugiškais pamatais. Jie nori vienybės pagal Rhee planą. O toks kelias,

KAS NAUJO PASAULYJE

Jungtinių Tautų tribunolas išnešė nuosprendį, kad nekurie JT tarnautojai buvo atleisti nelegaliai ir privalo būti sugrąžinti į darbą. Bet neatrodo, kad jie bus sugrąžinti, nes JT sekretorius taikstosi prieš amerikiečių.

Aną dieną JT sekretorius Dag Hammarskjöld pareiškė, kad keturių tarnautojų, kuriuos tribunolas išteisino, jis nepriims atgal į tarnybą. Septyni iš išteisintųjų sutiko paimti atlyginimą ir negrįžti į darbą, bet keturi parodė norą grįžti.

Nepriimdamas išteisintųjų tarnautojų, sekretorius Hammarskjöld paneigia savo organizacijos aukščiausį teismą ir nusilenkia amerikiečių rangaudžiui McCarthy.

JAV valstybės sekretorius perspėjo Kiniją, kad ji neremtų Indo-Kinijos kovotojų už nepriklausomybę. Jei Kinija remsianti Indo-Kinijos kovotojus, tai papildysianti agresiją.

Kinija nuo savęs išpėjo amerikiečius, kad jie neduotų paramos francūzams, kurie nori išlaikyti Indo-Kiniją kaip koloniją. Faktas yra faktas, kad jau dabar amerikiečiai padengia du trečdalius francūzų išlaidų, kurios susidaro ryšyje su karu Indo-Kinijoje.

Britanijos Darbo Partijos konvencija įvyks pabaigoj

rugsėjo, bet vietinės organizacijos jau dabar priima rezoliucijas tai konvencijai pasiūlyti. Iš jų matosi narių atsinešimas į tarptautinę situaciją ir naminius reikalus.

Labai daugelis organizacijų savo rezoliucijose smerkia amerikiečių užsieninę politiką ir reikalauja daugiau socializmo namie.

Yra 15 rezoliucijų užsienio politikos klausimu ir tik viena iš jų nėra labai kritiška linkui Jungtinių Valstijų užsienio politikos. Septynios iš jų reikalauja iš britų valdžios neprigulmingos politikos. Penkios nori, kad Kinija būtų priimta į Jungtines Tautas. Septynios kritikuoja amerikiečius už jų pastangas remilitarizuoti Vokietiją. Nei vienos rezoliucijos už didesnę kooperaciją su Amerika.

Čilija panaikino suvaržymus eksporto į Tarybų Sąjungą. Iki šiol ji laikėsi amerikiečių politikos neparduoti Tarybų Sąjungai taip vadinamų strateginių gaminių.

Čilija ne pirmą pagerinti santykius su Tarybų Sąjunga Pietų Amerikos tautų tarpe.

Britanija išreiškė opoziciją priėmimui Japonijos ir organizacijos, kurios reguliuoja prekybą ir tarifus.

Nors amerikiečiai esą linkę palaikyti japonus, britai pasipriešins priėmimui Ja-

ponijos į 33 šalių organizaciją, kuri sutrumpintai vadina- si GATT (General Agreement on Trade and Tariffs).

Priėmus japonus į tą organizaciją, organizacijos narės turėtų taikyti Japonijai visas nuolaidas, kokias taiko kitoms narėms. Tas reikėtų, kad japonų prekės parsiduotų tos organizacijos šalyse daug pigiau ir sudarytų dar didesnę konkurenciją.

Tarybų Sąjungos mokyklose bus 57,000,000 mokinių. Aukštojo mokslo įstaigose, kaip universitetuose, technikuose ir t.t., bus 5,000,000 studentų.

Jei skaiyti Tarybų Sąjungoje esant virš 200,000,000, tai išeina, kad ketvirta dalis gyventojų mokinsis.

Korėjon, į neutralią zoną, pribuvo pirmas dalinys Indijos kareivių, kuriems bus pavesta sergėti tuos belaisvius, kurie nenori grįžti namo.

Viso tenai bus 5,000 Indijos karių.

Esą dar 14,000 kiniečių ir 5,000 korėjiečių, kurie nenori grįžti. Didžiumą tokių belaisvių Rhee paleido be JT žinios.

Prezidentas Eisenhoweras pasveikino Irano šachą Pahlevi, kurio generolai nuvertė Mosadego valdžią ir tokiu būdu išgelbėjo šacho sostą. Toks sveikinimas šacho rodo, kad Eisenhoweras patenkintas perversmu.

Šacho šalininkai teigia, kad Mosadegas buvo pasirengęs paskelbti referendumą, ar Irano žmonės nori šacho, ar ne. Už tai dabar jis bus teisiamas.

Francijos visuomenės nuomonės tyrinėjimo institutas pravedė apklausinėjimą piliečių, ką jie mano apie Ameriką.

Per tą apklausinėjimą paaiškėjo, jog didžiuma francūzų mano, jog Ameriką „užhipnotizavo“ baimė komunizmo.

Pačių amerikiečių keliautojai po Europą pastebėjo, kad Europoje yra manoma, jog makartizmas žlugdo Amerikos prestižą.

Maskvoje įvyko Indijos vaizduojamojo meno paroda dailės akademijos salėse.

Parodoje dalyvavo Indijos dailininkai. Parodoj buvo išstatyta 400 meniškų kūrinių.

Parodą atidarė Indijos ambasadorius Menonas ir kultūros ministerio pavaduotojas Bolšakovas.

Mano Meilė Lig Mirties

Antanas Venclovas

Mano širdis giliai pamilo
Panemunėj ošimą šilo,
Aguonų galvas ugnines,
Ir obelis ir ramunes.

Mana širdis seniai pamilo
Tėvynės dangų aukštą, gilų,
Vilnim siūbuojančius javus
Ir jūroj mėlynoį laivus.

Širdis pamilo liaudį savo,
Kur šviesią laisvę atkariavo,
Daugkart kraujuos suklupdama
Ir vėl į kovą stodama.

Širdis pamilo liaudies galią,
Kur Vilnių iš griuvėsių kelia
Ir per laisvus šalies laukus
Vairuoja traktorių pulkus.

Aš pamilau Tėvynės tolius,
Tautas laisvasias — mūsų brolius.
Visa jėga savo širdies,
Ir mano meilė — lig mirties.

aišku, veda prie dar didesnių susikirtimų.

Laikas būtų pagalvoti taip, kaip pastorius Niemoelleris sako. Reikia ieškoti susitarimo, gyventi sykiu, jei ne draugiškai, tai nors be peštynių. Nebe tie laikai, kad būtų galima prispausti po padu savo oponentus.

Pastabos

Šiuos žodžius rašant, galutinų davinijų apie rinkimus Vakarų Vokietijoje dar nėra. bet darosi aišku, kad laimėjo adenauerininkai su savo talkininkais. Tai nieko stebėtina. Buvo galima tikėtis.

Reikia atsiminti, kad adenauerininkai turi didelę paramą iš amerikiečių.

Daugelį adenauerininkų laikraščių finansuoja amerikiečiai.

Adenauerininkus remia ir pačių vokiečių fabrikantai ir kiti pelnagrėbiai.

Ginklavimosi politika pelninga visiems atgyjantiems ginklų gamintojams ir spekuliantams.

Adenauerininkų laimėjimas Vokietijoje, kaip atrodo, pastato į pavojų taiką.

Adenaueras savo politika prilygsta Syngmanui Rhee.

Ar bus jam leista privesti Vokietiją prie Korėjos likimo, sunku pasakyti, bet jo laimėjimas rinkimuose pablogins padėtį.

Man atrodo, kad Rytų Vokietija dabar pradės planuoti, kaip eiti pirmyn vienai, be Vakarų Vokietijos.

Tas pat yra ir Korėjoje.

Syngman Rhee-nusistatymas iš kalno pasako, kad Korėja turės pasilikti padalinata.

Kaip galima su tokiais žmonėmis susitarti, kad jie viešai demonstruoja nenorą susitarti. Viskas, ko jie nori, tai ginkluotos pergalės.

Adenaueras irgi galvoja taip: Kada Vokietija apsiginkluos, bus galinga, o prie to turės už savo pečių NATO jėgas, tai tuomet bus galima priversti Tarybų Sąjungą ir Lenkiją atitraukti sieną ligi tos vietos, kur ji buvo prasižėdant karui.

Aplamai imant, visų šalių kapitalistai galvoja taip, kaip Rhee ir Adenaueras:

Kada jie bus apsiginklavę iki dantų, jie pasakys Tarybų Sąjungai, Kinijai ir kitoms pažangioms šalims, ką jos turi padaryti. O jei nedarys, tada...

Apie tai spaudoje buvo išsireikšta autoritetingų žmonių.

Bet jie visi pražiūri vieną labai svarbų dalyką: gyvenimas eina pirmyn, o ne atgal.

Gyvenimas iškelia naujas situacijas, kurios išardo visus planus.

Daug kas, pavyzdžiui, iš Rytų Europos bėglių manė, kad jiems neteks ilgai laukti. Kils karas ir jie grįš namo orkestrams griežiant maršus.

Britų diplomatas Alfred Hall su žmona ir sūnum jiems atvykus į Kanadą iš Tarybų Sąjungos. Jie čia matomi Dorval aerodrome Montreale. Ji buvo studentė, kada jie

veė, uoli katalikė, kaip ir Hall. Šešis metus ji išgyveno savo gimtinėj, nes TS vyriausybė vis nedavė vizos išvažiuoti. Šiomis dienomis ji gavo ir pribuvo pas vyrą.

Ką Kiti Rašo

Blaivų Protu Vaduojantis

Civilės Gynybos administratorius Val Peterson sako, jog "pridėjimas dar H-bombos prie Tarybų Sąjungos arsenalo" jau turėtų visus įtikinti, kad Amerika negalėtų sulaukyti atakų. Jis taipgi sako:

"Jeigu atakos būtų daromos, būtų su mažiausia 400 didelių bombanešių, nešančių atomines ir kitas bombas. Vienas studijavimas (East River projektas) apskaičiavo, jog apie 20,000,000 būtų užmušti tokia ataka ir apie tiek būtų sužeisti."

Tai yra neviliojanti perspekta bile sveiko proto žmogui.

Taigi, kas nori naujo karo, atominio karo, tas nori ne vien 20 milijonų žmonių nužudymo, kita tiek sužeidimo, bet nori pats sau sauzūdystės.

O betgi yra tokių žmonių. Chicagoje vienas redaktorius, lietuvių "visuomenės veikėjas", kuriam kerštavimai, pagieža blaivą sensą jau sunaikino, kiek laiko atgal krykštė, spiaudėsi, kad mūsų vyriausybė nenaikina TSRS, (o tai ir Lietuvos), atominėm ir vandenilio bombom.

Dabar dauguma jų rengiasi nuolatiniams apsigyventi užsienyje, susisukti kaip galint saugesnę gūštą.

J. Y.

Amerikai tai darant, prieš ją būtų tas daroma. Kerštu deganti ne blaivų protu žmogiukai tačiau negali apie tai pagalvoti.

Mr. Peterson taipgi sako:

Psichologinis ir cheminis karas, visokios rūšies, taip jau būtų naudojamas sukėlimui panikos, kenkimui gamybai ir silpninimui pasipriešinimo. Dabar Rusija gali atominiams ginklams smogti kiekvieną svarbesnę sritį Jungtinėse Valstijose.

O jei taip, tai norėti ginklais pulti Tarybų Sąjungą, reiškia norėti, kad Amerikos visos svarbiosios sritys būtų puolamos.

Žurnalas "Newsweek" rašo, jog Amerikos atominių mokslininkų jau tikrai žinoma, kad TSRS išbandė H-bombą, taipgi:

"Washingtonė jau ruoštas raportas paskelbimui apie TSRS H-bombos susprogdinimą, bet Malenkovas pirmiau paskelbė..."

Washingtonė žinoma, jog "Sovietų H-bombos sprogdinimas buvo daug galingesnis, didesnis, kaip Amerikos H-bombos sprogdinimas Eniwetoke."

Tūli viliasi "abejonėmis", kad Sovietai gal neturi taip efektyvių, taip daug atominių ginklų kaip Amerika. Bet tai savęs apgaudinėjimas. O kam gi reikalinga labai daug ir dar efektyvesnių, kuomet su mažai galima 20 milijonų

žmonių nužudyti ir ištisas industrines sritis sugriauti?

Ernest K. Lindley, Washingtono kolumnistas sako, paaikškęs, jog Tarybų Sąjunga turi ne vien atomines, bet ir vandenilio įnagius, "dauguma mūsų aliantų jau nepaiso klausyti Amerikos kaip tėvo ar vyresniojo brolio".

Jie ir pirmiau nežiūrėjo į Ameriką su pagarba ir admiracija. Jei jie glaudėsi prie mūsų, tai savais sumetimais. Dabar nėra tam reikalas.

Prie to, politiniai persekiojimai Amerikoje, taipgi McCartizmas, ypatingai Europoje atsiliepia taip, kaip "Ku-Kluks-Klanizmas, arba Chicagos gengsterizmas po pirmojo pasaulinio karo". Europiečiai, kitų pasaulio dalių žmonės prastai žiūri į tai, ir vis daugiau ima bijoti Amerikos, šalintis jos.

Sovietų H-bombos paskelbimas, ir Washingtono link to atsinešimas, sako Lindley, rodo pripažinimą to fakto, kad militarinės jėgos balansas pasikeitė.

Tatai stipriai paveikia kitas šalis.

Pirmą sykį Jungtinėse Tautose Amerikos pozicija atmeta dauguma balsų, bet ji bus vykdoma tik dėlto, kad atmetimui reikalinga dviejų trečdalių.

Tai yra reikšminga viso pasaulio santykiavimui.

Maži žmogiukai, nesuvaldą kerštavimo ir pagiežos, šūkauja apie svaidymą atominių bombų, bet didesni žmonės, militariniai žinovai, kelis sykius pagalvos pirma ką drastiško darysiant.

Be to, kaip Lindley sako, Amerikos buvusieji sąjungininkai jau nėra tokiais, bent jau neremia Dulleso planų. Mažai kas abejoja, kad atsitikime naujo karo Amerikai vienai reiktų kariauti prieš labai didelę dalį pasaulio.

Tie prospektai nevilioja nė vieno, kas blaivų protu vaduojasi.

Susidarius tokia situacija dabar, labiau negu kada nors pirmiau, reikalinga šalto galvojimo, kad išvengimui pasaulio naikinimo būtina didžiosioms valstybėms susitarti ir taikoj gyventi.

Išeitis yra per susitarimus, o ne ligotam grąsinime atominiais ginklais. — Vilnis.

Vokietijos Kelias

Plačios ir įdomios diskusijos eina apie Vokietijos ateitį. Nėra jokios abejonės, jog iš visų pusių visi žygiai paskutiniaisiais laikais linkui Vokietijos turi mintyje būsimuosius Vakariniėje Vokietijoje rinkimus. Premjerė Adenauer grupė nori laimėti rinkimus, nepaisant kaštų. O Adenauer yra pasisakęs už Vokietijos apginklavimą ir įtraukimą į militarinę sąjungą su Vakarais.

ŠYPSENAS

Jis Taip ir Daro

Tėvas, pamatęs, kad jo sūnus sėdi ant kito berniuko, pastebėjo:

"Aš tau sakiau, kad turi suskaičiuoti iki šimto pirma, negu paleisti savo temperamentą."

"As taip ir darau, bet noriu būti tikras, kad jis bus, kada aš galėsiu paleisti savo temperamentą", atsakė sūnus.

Svarbi Priežastis

Moteris atėjo pas advokatą pagalbos. Ji norinti persiskirti nuo vyro.

"Ar turi svarbią priežastį?" paklausė advokatas.

"Kada aš vedžiausi su juo, aš maniau, kad jis gali būti pirmas ir paskutinis. Bijodama likti nevedusi, nieko nežiūrėdama ištekėjau."

"Tas dar nėra užtektina priežastis persiskirti."

"Aš žinau. Bet aš dabar suradau, kad yra dar puikesnis vyras, kuris norėtų manęs", džiaugsmingai pasakė moteris.

Vokietijai tenka pasirinkti vieną iš dviejų: Ji bus demokratiška ir taikinga šalis, arba vėl pavirs centru naujų karų.

Aišku ir tas, kad jeigu Vakariniė Vokietija nužygiuos Adenauero keliu, mažai vilties bepaliks matyti Vokietiją demokratinę ir suvienytą. Viena, joje pakils naujas Hitleris. Antra, Rytinė Vokietija niekuomet nesutiks, kad suvienyta Vokietija tapytų naujo karo ir intrygų centru. Aišku ir tas, nes tai buvo viešai ne vienu atveju pasakyta, jog Tarybų Sąjunga, kuri tiek daug nukentėjo nuo vokiškojo militarizmo agresijų, niekuomet nesutiks su tokia Vokietija, kuri jai vėl grumotų kariniu pavojumi. Todėl Adenauerio kelias neveda ir negali vesti prie suvienytos ir taikingos Vokietijos.

Tą tiesą, matyti, supranta netgi ir Vokietijos socialdemokratai. Tiesa, jie atmetė pasiūlymą, kad Rytinė ir Vakariniė Vokietija sudarytų bendrą vyriausybę pravedimui laisvų rinkimų ir suvienijimui Vokietijos, bet jie, apsidairę, pamatė, jog jie užkibo ant Adenauerio meškerės ir dabar bando nuo jos atitrūkti. Jie dabar sako, kad nereikia smerkti Tarybų Sąjungos daromus žygius dėl Rytinės Vokietijos. Taip pat jie sako, kad joku būdu negalima dasileisti prie militarinės sutarties su Vakarais prieš Sovietus. Tokia sutartis, jie teigia, amžinai paskandintų visas viltis dėl pabaiga ant 9 pusl.)

Nuo Vancouver Ligi Vienos

Rašo A. Grinkus

(Taša)

Prie mažos arbatinės stovi keletas žmonių, visi geria arbatą, o mūsų palydovas pakvietė ant arbatos ir mus. Šaltame ore kvėpėjo arbata ir maišomas romas. "Čia arbata ir romas yra labai primta", aiškino mums palydovas. Prisilaikėme ir mes Vienos papročių ir užpirkome sau ir palydovui po du stiklu arbatos.

Čia raikytos duonos arbatinėse nesimato, o duodama bandutės, kiek didesnės kaip pusė riestainio (baronkos) Lietuvoje. Turbūt tai daroma ekonominiiais išskaitliavimais, nes raikyta duona greičiau sudžiūva.

Traukinyje sutikome ir kitus užsilikusius kongreso dalyvius, vėl ėjo malonus pasikeitimas kongreso įspūdziais, o traukinys riedėjo per sniegu apklotus Austrijos laukus, link naujos sanvarkos Čekoslovakijos.

Austrijos ir Čekoslovakijos gamta yra labai panaši, tik pasiekus Čekoslovakijos miestelius pastebi didžiausią skirtumą. Stotys, tiek mažos, tiek didelės, pilnos linksmų vyrų ir moterų ir jaunimo. Kur tik traukinys sustojo, mus sutiko jaunimas ir ženuoliai, su šypsena, su ranžų ir skepetaičių mosikavimu, su alaus stiklais ar kavos puodeliais, bei paruoštu maistu, suvyniotu į permatomą sintetišką medžiagą, panašią į Kanados vartojamus "pasilikus". Mes su Jurgiu Krenz jau peraudonavome iš gėdos, o davėme gautus kongresė taikos ženklelius, Vienoje pirktus cigaretes, bei nepirktus Austrijos metalinius pinigus. Apgailėstavome tikrai, kad neturėjome nieko, kas šiems mūsų bendraminčiams primintų Kanadą. Juk būtų buvę lengva nusivežti keletą šimtų atviručių, parodančių Kanados žemdirbystę ar Vakarines Kanados milžiniškus medžius ir jų apdirbimą. Galėjome taipgi nusivežti mūsų šalies indėnų smulkių dirbinių dovanoms, dabar gi vežame įvairių dovanų nuo brazilų, nuo hungarų, nuo kiniečių ir kitų, o mes jiems vien aciu tepasakėme.

Pragą pasiekėme gruodžio dvidešimts trečios dienos vakarą. Jau pradėjo temti. Stotis pilnutėlė keleivių, judėjimas, klegėjimas žmonių, lyg būtum lietuviškame kermosiuje. Kur tik pažvelgi, žmonės sutinka vieni kitus apsikabinimais, glamonėjimais, bučkiais, nuoširdžiu juoku. Kanadiečių valiskas ir pundus literatūros ir gautų dovanų, krauna ant stoties ve-

žimelio, kažkokis nepaprastai aukšto ūgio darbininkas pribėgęs griebia po dvi tris valiskas ant karto ir ragina kitus veikti kiek galint greičiau. Nepatiko keletui kanadiečių, kad jų pundeliai buvo žiauriai dedami, vienas pradėjo protestuoti, bet aukštasis vyras tik greitai paėmė jo ryšulį ir galva nurodęs į tūkstančius laukiančių keleivių pasakė: "Nešk pats, kad tau nepatinka".

Pragos stotis, palyginus su Kanados didesnių miestų stotimis, yra netiek apšviesta, gal būt dar trūksta elektros energijos. Pastebėjau, kad daugelis lempučių nešviečia, ar tai išdegė, ar gal atsuktos dėl taupumo.

Pagaliau atvykome į jau mums pažįstamą "Flora" viešbutį, kur mus laukė jau pažįstami perkalbėtojai, aptarnautojai, taikos komiteto nariai ir anksčiau sugrįžę taikos kongreso dalyviai, brazilai, indusai, kiniečiai ir kanadiečiai, bei kiti, o taipgi ir šilta, skani vakarenė. Skubėjome į karštas maudynes, nes už tai čia nereikėjo mokėti, kaip Vienoje. Kambarinės paėmė baltinius išskalbiui, o taipgi pasiūlė suprosyti mūsų viršutinius drabužius. "Rytoj juk kalėdų vakaras, laike švenčių niekas jums neprosys", kalbėjo juokdamos ir gražius baltus dantis rodydamos, jau pagyvenusios moterys.

Po vakarienės vieni skubėjo į operos perstatymus, kiti į kinematografą, kiti į sporto lošimus, visur buvo mums parūpinti įžangos bilietai, o aš, dar vis šalčio kamuojamas, nutariau apžiūrėti, kaip čekoslovakai ruošiasi sutikti šventes. Viešbutio laukiamajam kambaryje, aukštos eglaitės pasodintos dideliuose mediniuose vazonuose, apkašytos įvairiais pagražinimais, kaip ir Kanadoje, tik balti apvedžiojimai yra padaryti iš nedegamos medžiagos. Viršum durų, vedančių į restoraną, du dideli piešiniai, Stalino ir Gotvaldo. Restoranuose ir šokių svetainėje pilna jaunimo, šoka, dainuoja, matomai jaunimas jau neužlaiko prieškalėdinio pasninko. Kosulys ir nuovargis nuvarė mane į lovą anksčiau, kaip kad mintys pageidavo, taip norėjosi pamatyti kuodaugiau gyvenimo žmonių, kurie yra savo likimo planuotojai. Nei vienas jaunas ar senas nekalba, kus gauti darbą, kaip užmokėti nuomą, kaip išmaitinti šeimyną, kaip atmokėti skolas. Būnant arbatinėje šį vakarą prisiklausiau visokių piliečių. Iš mano apšepusių drapanų ir pri-

segtų ženklelių kiekvienas matė, jog esu svetimšalis, kongreso dalyvis, bet vyno gėrėjai nesitikėjo, jog aš suprantu nemažai jų kalbos. Jie kalbėjo atvirai, kartais keletą sakinių ir apie mane. Didžiumoje gi jų kalbos ėjo apie pagerintus darbo būdus, apie naujų mašinų įdomumą, apie tai, kiek Janek uždirba. Na, žinoma, vyrai kalba ir apie merginas, bet kaž kaip kitokia tema. Moterų ar merginų kalbos pynėsi apie drabužius, vestuves, krikštynas, uždarbius, mokyklas, na, ir mokytojus. Pavyzdžiui, viena jauna moteris kalbėjo: "Kitame tėvų ir mokytojų susirinkime aš pasiūlysiu, kad ji turi persikelti į kitą darbą, arba gyventi ant pensijos, ji yra jau persena mokininti mūsų vaikus".

Gruodžia 24-tą dieną mušu su Jurgiu Krenz apėjome didelę dalį miesto apžiūrėdami prekes krautuvijų languose, palygindami kainas su Kana-

dos kainomis. Išrodė, kad vaikams drapanų kainos yra beveik lygios, bet moterų ir vyrų apsirengimas pasirodė brangesnis. Krautuvės užverstos maistu ir langai gėrimų, daugiausiai iš Rumunijos, Hungarijos ir Lenkijos.

Nuėjau pas kirpėją, ir tenai pilna laukiančiųjų. Keturi vyrai dirba be sustojimo, o vienam vyrui moteris valo ir apkarpo nagus. Vyriškis gi išrodo kaip paprastas darbininkas. Pas mus Kanadoje tik turtiniegijai turi ar naudojasi ta privilegija. Ir čia laukiančiųjų kalbos išrodė malonios, bet rūpesčio. Švenčių išvakarėse vien juokingų ir linksmų nuotaikų pokalbiai.

Grįžtant į viešbutį patraukė išstatyti languose žurnalai. Iš karto pamaniau, kad tai amerikoniški. Ant vieno kalėdų eglutė, ant kito kalėdų diedukas. Įėjęs nusipirkau po vieną ir peržiūrėjęs pasiūniau savo pažįstamiems slovakams angliakasiams į Kanadą, nes tik prieš išvažiuojant jie baugino mane, kad Čekoslovakijoje jau nėra nei religijos, nei švenčių: "Žmonės tik dirba ir

dirba, nėra jokio poilsio". Štai pasižiūrėkite patys, gerbiamieji, kas yra spausdinama jūsų tėvynės sostinėje.

Grįždamas į viešbutį galvoju, kaip būtų naudinga, kad mes galėtume pasiūsti kas mėnuo nors po vieną iš Kanados, visiems būtų labai lengva, tegul patys savo akimis pamato ir persitikrina. koks yra gyvenimas naujojoje santvarkoje. Nesvarbu, kas važiuotų, tegu važiuoja pavyzdžiui iš mūsų lietuvių ateivių nauji emigrantai, ne bankų direktoriai, ar koki užkietėję slaptosios policijos nariai, bet tegul važiuotų paprasti darbininkai ar inteligentai, kurie prisigėrę prieštarybinės propagandos hitlerinėje Vokietijoje, tegul jie pamato, koks yra naujas gyvenimas, ir sugrįžę papasakoja. Kitą mėnesį siųskime kitą, ir aš esu tikras, kad tiesa ir žmoniškumas laimės. Jeigu mes pasiūstume ir mūsų dipukus. Kaip gi jie galėtų paslėpti naujo gyvenimo srovę, kuri šluoja viską, kas yra sena ir atgyventa, kiekvienas duotų nors dalį teisybės, o didžiuma visą.

(Bus daugiau)

Komedija be Pabaigos

Rašo J. Yla

Kaip jau visiems yra žinoma, Lietuvoje dabar tarybinė valdžia. Ji nepripažįsta smetoninių diplomatų. Bet yra dar keletas valstybių, kurios savo išrovavimais flirtuoja su smetoniniais "diplomatais". Ir kaip atrodo, tai tie "diplomatai" šiandien yra pats centrinis taškas smetoninių politikierių veikime po platuji pasaulį.

Tų diplomatų šefu kaž koku būdu liko tūlas St. Lozoraitis. Ir jis nei ištolo nesileidžia į savo sritį Vliko, kurs norėtų būti virš visko ir tuos diplomatus kontroliuoti ir skirti. Taip ir eina trynimasis tarp Vliko ir diplomatų šefo Lozoraičio.

Darbininkas, išeinąs Brooklyn, N. Y., rugpiūčio 28 dienos laidon idėjo ilgoką Vliko, pirmininko M. Krupavičiaus pasikalbėjimą su dipukiškos Eltos atstovu, kurs lankėsi pas Krupavičių. Tame pasikalbėjime randasi ir sekantis pasikalbėjimas tarp Žalkausko, Krupavičiaus ir Lozoraičio "diplomatų" skyrimo reikalui. Štai tas pasikalbėjimas:

Žalkauskas: Kur nėra atstovo jį parenka LDŠ ir Vlikas. Kandidatą Vlikui gali pristatyti ir Sefas. Tuo būdu sutartas atstovas pristatomas svetimai valstybei.

Lozoraitis: Vlikas atstovo skyrimo dalyvauti negali. Tai būtų kondominijumas. Atstovus skiria tik šefas.

Žalkauskas: Bonai atstovas turi būti paskirtas... Kokia procedūra ar forma bus paskirtas, netiek svarbu. Svarbu bendradarbiavimas ir jėgų suderinimas. Formą galime ir kitą surasti... Pasiūlykite kitą būdą — svarsty-sime.

Lozoraitis: Tą formą suradau... Ją priimkit. Atstovą paskiriu aš, ir visi nesusi-pratimai atkris.

Žalkauskas: Kaip jį skiriam? Mums pristatot kandidatą ir gaunat mūsų aprobatą?

Lozoraitis: Jokis Vliko placet, jokia aprobatas, jokia egzektivatura nereikalingi. Tartis galiu tik su Vliko Pirmininku, bet jo pritarimas ar patvirtinimas nereikalingas. Principas pasilieka, kaip buvęs — tai pasilieka tik diplomatinei tanybai.

Krupavičius: Tu būdu tamsta pripažįsti tik informavimą, ne kooperavimą?

Lozoraitis: Čia yra kooperavimas, nes pranešu. Kodėl jūs kišatės į atstovų skyrimo darbą... Nėra precedentų, kad tautos atstovybė betarpiškai kištųsi į atstovų skyrimą.

Krupavičius: Yra ir dar nemaža. Paskutiniųjų dienų pavyzdys. JAV tautos atstovybės kivrčai su Eisenhoweriu dėl atstovo skyrimo Maskvai. Mūsų seimuose rasime ne vieną tokį atsitikimą. Priminsiu tik Maskvos

atstovybę... **Žalkauskas:** Ar galima Bonai parašyti, kad atstovas skiriamas su Vliko sutikimu?

Lozoraitis: Ne... **Krupavičius:** Čia ir yra ta tvora, kuri mus skiria.

Lozoraitis: Jei jūs manot, kad mūsų bendradarbiavimas yra tik atstovų skyrimas, tai ta tvora mus ir skirs.

Taip tai jau daug metų eina barniai tarp Vliko ir Lozoraičio dėl to, kas turi skirti diplomatus. Vliko ponai jau sutiktų leisti Lozoraičiui skirti diplomatus ir pristatyti juos tik su savo parašu, jei tik tai jis pirma susitartų su Vliku skiriamo diplomato klausimu, bet Lozoraitis nei ištolo nenori leisti Vliko šiam klausime. Jis nori pats pasirinkti žmones ir pristatyti juos.

Be abejonės, čia yra labai mažas dalykas. Nedaug tokių šalių beliko, kur dar būtų galima skirti "diplomatinius" atstovus. Kita, ir paskirtųjų išlaikymas nuolatos sunkėja. Trečia, jų svarba tarp tų pačių dipukų nuolatos mažėja. Bet ponai dar vis barasi dėl to, kas turi skirti tuos ponus ir kontroliuoti juos.

STOCKHOLMAS. — Norvegijos, Švedijos, Danijos ir Islandijos užsienio ministrai numato Kinijos priėmimą į Jungtines Tautas.

Mažoji taji kanc to kam ankstyva Praėjusi panijos ji prisiar kurio s vienmarš Padėje r to pečių,

Nes ta

O mar

Ir juo

Tuo sr

"Atsip spaudos. norėtų ži

"Rinko liberalų pažino g Burpo, k rikte," g nas Burj

"Žmor tarė jo k

"Jis t nijos ve za poną

"Ka? sis. "V Slurp, su

tų kandi sveikinti mu"

"Tai j kiminės tikri? klausia

"Zino švogeria Slurp.

"Ir pa nas Bu Twerp, s

"Twer prirenge darto ne kimais, pasakė

"Bet. za kirtos

"Tai g pė Burp

"Ir, g Slurp.

"Kaip buvote i sė Aliza

"Bern kambarj pareiškė

Aliza pamatyt barj.

"Jų či juokė p

Spaustu bar New tuvas, f

je, didys išvykęs daktoriu

"Bet neturi kandida

"Aišk sociacija

Kaip "Demokratija" Veikia

I. F. V.

Mažoji Aliza atrado išrinktąjį kandidatą savo komiteto kambaryje. Tai buvo ankstyvas rytas po rinkimų. Praėjusi krikščiančių kampanijos lyderius ir draugus, ji prisitartinio prie stalo, prie kurio sėdėjo du stambūs vienmarškiniai džentelmenai. Padėję rankas ant vienas kito pečių, jie dainavo:

Nes tavo draugai yra ir
mano draugai,
O mano draugai ir tavo
draugai,
Ir juo daugiau mes būsi-
me kartu,
Tuo smagiau bus mums!

"Atsiprašau, ponai, aš nuo spaudos. Mūsų skaitytojai norėtų žinoti..."

"Rinkėjai įvertino puikų liberalų valdžios rekordą ir pažino geras ypatybes pono Burpo, kandidato šiame distrikte," garsiai pareiškė ponas Burp.

"Žmonės tarė savo žodį", tarė jo kompanijonas.

"Jis tur būt jūsų kampanijos vedėjas?" klausia Aliza poną Burp.

"Ką?" nusijuokė išrinktasis. "Visai ne, tai ponas Slurp, sumuštas konservatų kandidatas. Jis atėjo pasveikinti mane su laimėjimu."

"Taj jūsų barniai laike rinkiminės kampanijos buvo netikri? Jūs nesipykstate?" klausia Aliza.

"Žinoma ne. Mes esame švogeriai", nusijuokė ponas Slurp.

"Ir partneriai," pridėjo ponas Burp. "Burp, Slurp, Twerp, advokatai."

"Twerp yra pusbrolis. Mes prirengiame jį į CCF standarto nešėjus sekančiais rinkimais, jei mums nepavyks", pasakė Slurp.

"Bet... bet... bet..." Aliza kirtosi.

"Tai gera politika", įsiterpė Burp.

"Ir geras biznis", pridėjo Slurp.

"Kaip tai buvo, kad jūs buvote nominuoti?" užklausė Aliza.

"Berniukai užpakaliniame kambaryje parinko mane," pareiškė jis.

Aliza apsidairė, norėdama pamatyti tą užpakalinį kambarį.

"Jų čia nėra dabar", nusijuokė ponas Burp. "Ponas Spauštavas, bankierius, dabar New Yorke, ponas Čiulputavas, fabrikantas, Europoje, didysis namų savininkas išvykęs žuvanti, o ponas redaktorius Japonijoje".

"Bet ar tai jūsų partija neturi balso nominuojant kandidatą?" paklausė Aliza.

"Aišku. Mes sušaukiame asociaciją ir jie endorsuoja

nominaciją".

"Bet jei jie nenori endorsuoti?"

"Tikrenybėje, jie nenorėjo. Tada aš pašalinau viršininkus, pastačiau naujus, sudariau naują narių sąrašą ir sušaukiau kitą susirinkimą. Tada nebuvo jokio trobelio".

"O kaip jūs buvote nominuoti?" klausia Aliza poną Slurp.

"Berniukai užpakaliniame kambaryje..." jis informavo.

"Tie patys berniukai?"

"Tie patys ir tuo pačiu laiku".

"Hm..." sumykė Aliza ir susimastė. "Tai taip būna. Bet ar tie berniukai užpakaliniame kambaryje nepaiso, kuris iš jūsų bus išrinktas?"

"Tuo pasirūpina tam tikras fondas."

"Kaip tai?"

"Būna taip," pradėjo ponas Burp. "Apie vidurį kampanijos pasirenka, kuri partija turi laimėti, ir tada meta pinigus ton pusėn".

"Aš gavau tiktai \$10,000, kai jis gavo \$50,000," ponas Slurp paaiškino.

"Aš tikrumoje nebuvau reikalingas tiek pinigų", įsikišo ponas Burp. "Partija valdžioje yra geresnė padėtyje".

"Kaip tai?"

"Tur būt žinote, kas yra patronystė?"

"Taip, pridūrė ponas Slurp. "Jūs galite duoti valdžios kontraktus ir darbus savo žmonėms distrikte, o jie paskui dirbs dėl tavęs bijodami netekti tų kontraktų ir pozicijų, jei ta partija būtų sumušta. O būnant valdžioje, žmogus gali padaryti daug gera firmoms ir žmonėms, kurie turi įtaką distrikte. Ir taip viskas prisideda."

"Paskui, tu gali pasirinkti laiką rinkimams, parinkti surašinėtojus, kurie sudaro balsuotojų sąrašus, pastatyti savo žmones rinkiminių apygardų viršininkais, ir raštininkus rinkimų dieną", pridėjo ponas Burp.

"Ar tai tas fondas ir yra tam?"

"Ne, tiems žmonėms užmoka valdžia iš visuomenės įlaido," paaiškino ponas Slurp.

"Kokia nauda turėti savo žmones surašinėtojais, rinkiminiais viršininkais ir raštininkais?" paklausė Aliza.

"Labai didelė. Jūs galite įtraukti visus balsuotojus tame distrikte, kur galima tikėtis simpatijos, ir palikti tūkstančius ten, kur žmonės neturtingi."

"Bet gi žmonės vistiek iširašo vėliau?"

"Niekas panašaus. Dauguma nei nežino kol pasirodo

vėlu. O kiek išliks dieną iš darbo, kad nueiti į peržiūrėjimo teismą?"

"Taipgi galima papildyti sąrašus," nusišypsojo ponas Slurp. "Kiek netikrų pavardžių įrašai tu, senas rakaliu?"

"Nedaug," atsikirtė ponas Burp. "Sąraše buvo 546 nepiliečiai iš naujų kanadiečių. Mes tą sufiksinsim su anti-bolševistinės lygos viršininkais. Nekurie iš pradžių bijojo, bet mes užtikrinom juos kad niekas jų nelies, je jie balsuos".

"Žinoma, buvo ir kitokių", prisipažino ponas Burp, "bet mes nesurašėm visų kapinių kaip jie daro Kvebeke."

"O kaip su rinkiminiais viršininkais?"

"Geras rinkiminis viršininkas vertas tiek aukso, kiek jis pats sveria," tarė ponas Burp. "Lengva telegrafuoti balsus, kuomet pažįsti viršininką".

"Telegrafuoti?"

"Taip. Technškai vadinasi impersonacija. Jūs žinot, balsavimas už ką kitą. Mes turėjome penkius automobilius impersonatorių, kurie tuo pačiu laiku dirbo. Jie devėjo mažus raudonus medaliukus, kad viršininkai pažintų."

"Montreale", įsikišo ponas Slurp, "vyskupas atvyko balsuoti 10 valandą ryto ir rašo, kad kažkas balsavo jo vardu".

"Geras triksas balsuoti už tuos, kurie vistiek balsuos už tave," nusijuokė ponas Burp.

"Kaip tai?"

"Kuomet tokie žmonės ateina, tu prisiekdini juos ir jie balsuoja antru kartu. Taigi, turi du balsus nuo vieno. O jeigu impersonatorius yra tavo oponentas, tai tu tiktai panaikini impersonatoriaus balsą".

"Geras rinkimų viršininkas gali atlikti daug gerų dalykų. Jis gali atsakyti balsą svetur gimusiam darbininkui, kol neparodys pilietybės dokumentų. Tokie dažniausiai nebegrijžta arba nebebūna laiko grįžti su popieriais. Jis gali sutrukdyti balsavimą paskutinėmis valandomis, kada darbininkai eina balsuoti. Gali bent pakreipti balsus laike skaitymo."

"Tokiū būdu, tu negali pralaimėti?"

"Kartais pasitaiko. Bet jei aš pralaimiu, tai ponas Slurp laimi. Tad didelės bėdos negali būti."

"Bet būna gi ir kitokių kandidatų, ar ne?"

"Taip, bet jie neturi progos. Visuomenė negali girdėti daug apie juos. Mes bildame jų ausyse diena iš dienos taip, kad išrodo kova tiktai tarp ponų Burp ir Slurp;

Seras savą pažino ir ant pietų pavadinu, sako lietuviai. Čia matote Klementą Attlee, britų darbiečių lyderį, svečiuojantis pas maršalą Tito, Jugoslavijos prezidentą.

kad jeigu jie balsuos už ką nors kitą, tai tik balsus numes niekais. Tas irgi daug padeda".

"Na, o kur jūsų tas fondas eina, apie kurį anksčiau kalbėjote?"

"Dalinai patepimui mašinos — jūs žinote, atlyginimui impersonatoriams, taipgi ir kitiems darbininkams, pasamdymui keleto mušėikų sumušimui opozicinių kandidatų — ne tavęs, ponas Slurp, bet nedemokratių — patepimui keleto delnų ir t. t."

"Būdavo," atsiduso ponas Burp, "galima pirkti balsus mokant tam tikrą sumą, bet dabar truputį kebliau. Aš turėjau vaikščioti po salūnus, kokių barus, persistatyti žmonėms, užfundyti. Tu dabar turi rengti partijas kvieisti visokius žmones. Kartais reikia pastatyti eksterioro kandidatus..."

"Ką tas gali padėti?"

"Sakysim, kad yra pavojingai įtakingas darbininkų kandidatas? Tu pastatai kitą darbininkų kandidatą. Jis nutraukia kiek balsų nuo pavojingo kandidato ir tu įlenidi. Arba kataliką, ar ukrainietį. Kartais net vardai padeda. Sakysime jums reikia sumušti John Jones, tai ką tu darai? Tu pastatai Jim Jones. Žmonės susimaišo."

"Labai įdomu," pripažino Aliza. "Taip tai veikia jūsų fondai."

"Dalinai," atšovė ponas Slurp. "Didžiama išleidžiama garsinimams."

"Žinoma, didieji laikraščiai ir radijo stotys su jumis nuo pat pradžios," papildė ponas Burp. "Jus garsina kasdien. Ką tu sakai, viskas telpa. Jūsų paveikslas, ypačiai su šeima, pasirodo kas kelinta diena. Bet tu turi idėti keletą papildomų skelbimų, pasisamdyti radio ir t. t. Reikia pasisamdyti žmogų,

Nors Tito giriasi esąs geriausias iš geriausių komunistų, tačiau jis malonus draugas ne tik Klementui, bet ir Winstonui Churchillui, britų premjerui.

kurs parašytų išpūdingas kalbas. Tas reikalauja pinigų."

"Bet," įsiterpė Aliza, "nežiūrint to visko, žmonės vis dar nori balsuoti prieš jus, prieš jus abu?"

"Taip!" sušuko abudu sykiu. "O už ką jie balsuos? Už socialkreditorius ar siseiferius? Ar neprigulmingą?"

"O kaip su progresyviais darbininkais?" paklausė Aliza.

"Jie pavojingi," susiraukė ponas Burp. "Bet mes galime sutvarkyti ir juos. Visų pirma, jie neturi pinigų. Reikia pinigų norint kandidatuoti. Reikia padėti užstatą, išsineuoti kabinetą, reikia išleisti literatūrą, reikia talkininkų..."

"Bet aš girdėjau, kad jiems padeda darbininkai be atlyginimo," pridėjo Aliza.

"Bet vistiek jie negali pasiekti pirmą bazę. Pirmiausia, spauda ir radio neskelbia, ką jie sako, o labai daug skelbia, ko jie nesako. Mes įtikiname publiką, kad jie tiek geri, kaip ir žmogūdziai. Mes netalpiname jų skelbimų, nenuomojame radio. O jei prileidžiame, tai cenzūruojame, nukertame kalbas, arba užglūšiname skelbimais. Mes taip apdirbame jų fotografijas, kad jie išrodo labai baisūs. Mūsų politija suima jų lapelių dalintojus, surašo automobilius, kurie sustoja prie jų raštinių. Mes išmetame iš darbo, jei kas jiems padeda. Mes apskelbiame juos išdavikais, užsienio agentais, sabotazninkais. Mes..."

"Pavarome juos pogrindin!" greitai pridėjo ponas Slurp.

"Bet kaip ilgai jūs manete bus galima taip elgtis?" paklausė Aliza, netekus kantriybės. "Vieną gražią dieną žmonės pasidarys išmintinai."

(Pabaiga ant 11 pusl.)

Montrealo žinios

Išstatytos Gėlės Susiinteresavusiems

Miesto gražiajame gėlių (botanikos) sode neužilgo bus statomas specialus namas išstatymui gėlių dėl parodos. O tuo tarpu, kol namas bus pastatytas, sodo pareigūnai naudoja dvi įėjimo į botanikos sodą sales išstatymui gėlių pasižiūrėti susiinteresavusiems gėlininkystė. Išstatyta įvairių gražių, taipgi nurodymai, kaip jas auginti ir užlaikyti.

Sodų departamentas sako, kad botanikos sodo darbininkai mielai sutinka kiekvienam gėlių mylėtojų parūpinti jų leidžiamą brošiūrą, kurioje nurodoma, kaip galima namuose pačiam žema kaina pasibudavoti gėlyną namuose. Tuo ir kitais gėlių auginimo klausimais brošiūrėse galima gauti, prašant raštu: Botanical Garden, 4101 Sherbrooke St. E., arba telefonu: CLairval 7721.

Uždaro Audeklinės Dirbtuvė

Viena iš seniausių audeklinių Montreale, Hochelage, kuri buvo pabudavota 1874 metais ir priklausė Dominion Textile Co. Ltd., oficialiai

pranešta, kad nustoja veikti ir bus visiškai uždaryta. Kompanijos viršininkai uždarymo priežastį nurodo tą, kad dirbtuvė jau buvusi sena ir nebuvo galima pritaikyti moderniškiems audimo būdams. Dirbtuvėje dirbo apie 500 darbininkų ir visi tuo tarpu lieka be darbo. Tiesa, kompanija žada juos patalpinti kitose savo dirbtuvėse, bet bėda tame, kad tas pats pranešimas sako, jog ir kitose dirbtuvėse darbas smarkiai sumažėjęs ir ten darbininkai atleidžiami iš darbo.

Pagrindinė priežastis dėl neužtektino darbo Kanados audeklinėse yra ta, kad iš Amerikos dumpuojama audeklo gaminiai daug žemesne kaina, o Kanados vyriausybė, nors senai darbo unijos ir fabrikantai klebena tą klausimą, nieko konkrečiau nedaro Amerikos produktų sulaikymui. Kartu reikia pridėti, kad žmonės pirkdami drabužius amerikoniško audeklo pigiau negauna. Žemesnėmis kainomis pasinaudoja dėl savo pelnų tik verslininkai.

Daktaras Žmonos Užmušėjas

Roland Genest, 27 metų amžiaus, kuris pereitą vasario mėnesį užmušė savo sugulovę, kuri, kaip jis teisme aiškinosi, prieš du metus nužudžiusi jo tikrą žmoną, nors jo paties įkalbėta, rugpiūčio 28 d. Bordeaux kalėjime tapo pakartas.

Vis Daugiau Autobusų Pakeičia Gatvėkarius

Kad pagerinus važiavimą, Montreal Tramway Commission pakeičia vis daugiau ir daugiau gatvėkarius autobu-sais. Taip pav., paskutiniu laiku vietoj gatvėkarių jau autobusai vežioja keleivius Belanger-Pie IX, Mercier Ward - Champlain ir Ville Emord - Verdun ant Church avenue.

Policija, Ugnėgesiai Grąšina Streiku

Miesto policininkai, kurie yra susiorganizavę į Montreal Policemen's Brotherhood uniją, jei miestas neišpildys jų reikalavimų — pakelti algas ir bendrai pagerinti darbo sąlygas — atrodė ruošiasi streikuoti, nežūrint to, kad jiems įstatymais yra uždrausta streikuoti. Oficialiai unijos vadovybė kol kas neskelbia, kad jie ruošiasi streikui, bet visi daviniai rodo, kad tarpe 2,100 dedektyvų ir uniformuotų policininkų toks pasiruošimas eina. Geriausias tam įrodymas, tai kad keliamas pačių policininkų streikui remti finansinis fondas. Iš pradžių pinigai buvo renkami slapta, bet dabar viskas daroma viešai ir, sakoma, visi policininkai stipriai remia tą fondą.

Montrealo policija jau vieną kartą yra streikavusi. Tai įvyko 1943 m. gruodžio mėnesį ir streikas tada tęsėsi 12 valandų. Miestas norėjo atsakyti pripažinti jų uniją, bet po to pripažino. O vėliau pravedė įstatymą, draudžiantį policijai streikuoti.

Dabar eina gandai, kad ugnėgesiai pasiruošę išeiti į streiką, jei policininkai sustreikuotų. Taipgi sakoma ir miesto baltkalnierių darbininkai sektų streiką, jei bus reikalas. Unijų vadovybė, tačiau, daro viską, kad prieiti prie taikaus susitarimo su miestu. Miestas galutiną atsakymą žada duoti apie rugsėjo 15.

Išvažiavimas - Piknikas

Teko nugirsti, kad Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija rengia išvažiavimą - pikniką ateinantį sekmadienį, rugsėjo 13 dieną, Vekterijų farmoj, Moscouch.

Bus muzika ir šokiai. Veiks Bufetas

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių ligų

3537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135

Telefoną Atsako Lietuvaitė

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaučėliūnas, A. Majauskas

Parduodam Namus

PARUPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YORk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd)

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Saukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas

Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis

Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DU. 3655

816 Jean Talon, W.

Montreal

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Grelbus

1205 Church Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE.

Sveikata

Bumburiai ant veido, ant pečių, ant nugaros turi ryšių su lyties organais. Paprasčiau bumburai (acne vulgaris) dažniausia ima atsirasti mergaitei ar berniukui, kai eina lyties organų brendimas. Tuo laikotarpiu visos vidinės (endokrinės) liaukos pasidaro veiklesnės. Veiklesnės pasidaro ir odos riebalinės liaukos (sebaceous glands). Šitas odos liaukutes suvaldo lytinės liaukos, skydinė liauka (tiroidinė), po truputį ir kitos.

Jeigu mergaitei silpnokai veikia kiaušidinės (ovarinės) liaukos ir mažokai tegauja karščiagamių (estrogenic) hormonų, tai ir nėra kam suvaldyti tų pasmarkėjusių odos riebalinių liaukų. Jos kartais užsikemša, užanka — tai ir susidaro sutirštėjusios riebaluotos medžiagos. Išsivysto juodgalviai, spuogeliai, bumburai.

Vietinis odos gydymas — spaudinėjimas, plovimai, mostys, menkai ką tepabada. Reikia mergaitei duoti moteriškų — karščiagamių hormonų (gamtinių ar dirbtinių — sintetinių), nedidelėmis dozėmis, bet per ilgą laiką: "stilbestrol", "estrone", "estradiol" — po 1/2 miligramo kas dieną, per tris savaites, apleidžiant be ėmimo ketvirtą savaitę — mėnesinių tarpą. Kitai reikia ir po 1 mg. davinėti.

Kai berniokas, tai kebliau. Vyriški lytiniai hormonai (testosteronai) nevisada suvaldo tuos bumburus. Tėnka po truputį imti skydinės liaukos (thyroid gland 1/2 gr.) kas dieną. Gerai esti ir mergaitei imti tos skydinės liaukos.

Greta to, vitaminių gausa daug ką padeda, ypač vitamino A didelės dozės. Gamtinis, negadintas maistas. Saulės gausa. Gera higiena.

Mėnesinės vargina moters gyvenimą. Gamtinis tai poreiškis, bet susijęs su visokiais keblumais. Prieš atsirastiant mėnesinėms, daugelis moterų jaučiasi fiziniai ir dvasiniai įtemptos, lyg apsvaigę, apsunę. Organizme esti susidarę nuodingų medžiagų: gal daugokai moteriškų lytinių (karščiagamių) hormonų, gal dar ir šiaip kokių medžiagų apytakos nuodų. Dėl jų material kartais galvą skauda, skystenis ir silpnėnis pasidaro kraujas, paburksta čiurnės, gurneliai, kojų riešukai.

Sitokiais atvejais moterim daug padeda **ammonium nitrate, enteric coated pills, 7 1/2 gr., No. 100.** Reikia jas imti 10 dienų prieš mėnesines, imti po dvi piliules po valgio, čičlas nuryti. Be to, maža-

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

A. M. Shultz, West Linn, Oregon, prisiuntė nuo Oregon lietuvių pikniko Liaudies Balso paramai \$10,00 aukų.

J. Lesevičius, Montreale ir V. Žilinskas, Toronte, gražiai pasidarbavo prenumeratų atnaujinime.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukėjo:

M. Bielinis, Ottawa, Ont., \$2.00;

U Survilienė, Edmonton, Alta., \$2.00;

P. Ralis, Detroit, Mich., \$1.50;

J. Zink, Nanaimo, B. C., \$1.50;

B. Urbas, Port Dover, Ont., 50 ct.

V. B., Brooklynietis, gražiai pasidarbavo prenumeratų atnaujinime ir prisiuntė nuo M. R. Adomoniū \$1.50 aukų.

A. Grinkus, Vancouver, B. C., prisiuntė naują prenumeratą.

Visiems pasidarbavusiems ir parėmusiems Liaudies Balsą, širdingai ačiū.

Administracija

Prieš Dešimtį Metų

Rugsėjo 14 dieną, 1943 metais, Lietuvoje, Ukmergės apskrityje, į T. kaimą atvažiavo policininkai, klausdami gimnazisto Antano. Mano tėvas pasakė jiems: "Aš už vaikus neatsakau, nes jie turi savo protą, yra suaugę. Be to, prašau pasakyti, kokių reikalų". Policininkas sako, kad jis turi eiti į kariuomenę, kitaip sakant, į R. D. T. (Reicho Darbo Tarnybą).

Tuo tarpu mano brolis pradėjo bėgti iš namų į mišką. Policininkai išbėgę iš kambario rėkdami stok pradėjo iš užpakalio šaudyti. Brolis pabėgo. Už brolio pabėgimą mano tėvą paėmė užstatu. Jeigu prisistatys į Ukmergės policiją mano brolis, tai mano tėvą paleis.

Brolis nesugrįžo į namus. Aš, kaip vyresnysis šeimos narys, nuvykau į policiją klausdamas, kas reikia daryti, kad mano tėvą paleistų. Policija su manim nekaltėjo, kitaip sakant, išvarė mane. Nuėjau pas apskrities viršininką. Apskrities viršininko įstaigos koridoriuje radau stovintį sargą vardu Marcijonas Juodis. Sargas man liepė atnešti lašinių arba degtinės, tik tada galėsiu įeiti su reikalų pas viršininką. Tada nuėjau pas apskrities policijos vadą.

Policijos vadas Krivickas užklausė mane, kokių reikalų atėjau. Viską išaiškinau, taip pat paminėjau sargą. Krivickas nusiuntė mane į nuovadą. Sako, kad paskambins mano reikalui ir bus viskas sutvarkyta.

Policijos nuovadoj mane pradėjo mušti ir vis klausė, kur yra brolis. Kadangi nežinojau, kur jis galėtų būti, negalėjau ir jiems pasakyti. Nakčiai mane uždarė į kalėjimą. Kalėjime mano likimo draugų radau labai daug. Vi-

kraujingumui prašalint, reikia imti mirščių vitaminių ir geležies piliulių. Vitaminus ir geležį pridera vartoti iš-tisai ir nuolatai.

si sugaudyti vežimui į Vokietiją darbams.

Po poros dienų mus išvežė į Vokietiją. Vežė užkaltame vagone, maisto nei vandens nebuvo. Mus išleido Frankfurt a-o. Po dienos visus išskirstė į darbus. Patekau į Furstenberg a-o. Ten dirbau kaip kalvis pačius sunkiausius darbus prie laivų statybos. Maisto gavau sekančiai: 20 gramų duonos, 3 gramus margarino, 10 gramų kažkokios mėsos ir lėkštę iš miltų priemaišų su vandeniu sriubos.

Siunčiau laiškus į namus, tėvas kalėjime mirė. Vėliau iš ten sužinojau, kad mano brolių pagavo. Daugiau žinių apie brolio likimą namieškiai nežinojo, taip pat ir aš.

Rusams artėjant, mus išvarė į Zeiz, prie Leipzigo. Ten patekau į benzino fabri- ką vardu Brabak. Gyvenimo lageris buvo nuo darbovietės 8 kilometrai. Lageris vadinosi Moritzburg, penkių aukštų pastatas. Lovos buvo trijų aukštų. Viename pastate buvo sugrūsti virš 2,000 žmonių. Higienos nebuvo, maistas labai prastas. Dažnas aliarmas neudavo poilsio, nes vsuomet išvarydavo į apačioje esantį sklepą apsisaugojimui nuo lėktuvų.

Per miesto bombardavimą pasisekė išbėgti iš miesto, bet visa nelaimė, kad pasilik visas mano turtas: švar- kas, kelinės ir viena pora baltinių. Dokumentus turėjau su savim. Po kelių dienų alkanas pasiekiau Bavariją, Bliaubern miestelį. Po mėnesio karas pasibaigė.

Po ilgesnio laiko sužinojau, kad steigiamos stovyklos svetimšaliams Vokietijoje. Tokių stovyklų buvo Gunzburg a-d, Dillingen, Munchen ir daug kitų. Pasi- naudodamas proga, nuvykau į Gunzbergo stovyklą prie Kleinkotz. Komiteto pirminkas Grynas Stasys teiraujasi, ar aš moku dainuoti, ar esu tinkamas jų steigia-

mam chorui. Gaila, mano balsas buvo panašus į ožio, manęs nepriėmė į stovyklą, nes, jų sakymu, yra tik kelios vietos choristams.

Nuvykau į Dillingen. Komitetas padarė skryningą. Sužinojo, kad esu atvežtas darbams — neįsileido.

Muncheno S.S. kazarmė, kur radosi stovykla, radau man gerai pažįstamą miškininką Maceiką, einantį butų tvarkytojo pareigas. Komitetas gal ir priimtų, bet butų tvarkytojas nesutiko duoti kambarį. Turėjau eiti atgal į vokiečių ūkį dirbti už 60 markių į mėnesį vokiškais pinigais. Už gautus pinigus galėjau nusipirkti 20 štukų cigarečių arba 2 svarus mėsos, bet visa šita buvo galima gauti tik stovykloje, pas vačinamus tremtinius.

Dirbdamas pas vokiečių ūkininką dažnai galvojau, kokia neteisybė: UNRA (organizacija tremtiniams šelpti) šelpia tuos, kurie pabėgo iš Lietuvos kaip nusikaltėliai, bijodami stoti prieš teisybės stalą, kaip policija, viršaičiai, apskričių viršininkai ir kiti, atsakomingi už žmonių pūdyką kalėjimuose, žudymą, o tie, kurie buvo išvežti į darbus, kurie buvo alkani ir apdriskę, kentėjo šaltį, tie užmiršti. Žinoma, visur buvo viršininkų įtaka. Jie nužiūrėdavo, ką priimti, o ką ne, ir jų valdomus lagerius.

1947 metais nuvažiavau į Detmoldą, kur randasi jų pats centras. Prašiau centrą kokios nors pagalbos. Gāvau iš jo 2 dėžutes podingo, pusę svaro erzacinės vokiškos kavos vietoj pupelių ir baltinius.

Pradėjus vežti į Angliją darbams, užsirašiau ir aš. Anglijoje gyvenau prie Londono. Jeigu hostelyje pasitaikydavo kitaip galvojančių, tuos vadindavo tiesiai komunistais. Beveik po prievarta žmonės turėjo išrašyti į bendruomenę.

Vargais negalais pasiekiau Kanadą, Edmontono miestą, 1951 metais. Stojau dirbti ant farmos. Tai buvo rugsėjo mėnesis. Vėliau prie statybos pas kontraktorių J. P. Po mėnesio laiko gavau užmokestį čekiais. Nuėjus į banką pinigų, pasirodė, kad banke jų visai nėra. Padaviau į teismą. Teismas priteisė, bet išieškot nebuvo iš ko, visas turtas žmonos ir dukters.

Taip be pinigų, be darbo ir dar žiemos metu pasilikau. Kitos išeities nebuvo, vėl reikėjo eiti pas ūkininką dirbti.

Ar dabar yra geriau, praslinkus dviems metams? Ne. Dirbu vėl pas ūkininką. Kelios 5.30 val. ryto, pusryčiai 6 valandą, ir dirbu iki 8 valandos vakaro. Ir gaunu 100 dolerių į mėnesį.

Kodėl aš negrįžau į Lietuvą? Dar Vokietijoje būnant

teko tiek daug girdėti iš pabėgusių poniukų, kad girdi, kurie grįžta į Lietuvą, yra baudžiami po 6 metus darbo stovyklos arba siunčiami į Sibirą. Jie labai daug laimėjo savo propaganda. Jie dabar turi už savo pečių tūkstančius žmonių, kurie nieku nekalti, kurie galėtų-laisvai Lietuvoje gyventi ir kurti laisvą nuo išnaudotojų gyvenimą.

Seni emigrantai neturėtų tiems poneliams tikėti. Jie tebeskleidžia senus melus. Darbininkai turi organizuotis, vienytis ir siekti geresnio gyvenimo. Ar jums neprisimena buvusi Lietuvos poniija ir valdžios tarnautojai. Nepritarkite jų grįžimui į Lietuvą per jėgą, neleiskit atsisėsti ant sprando darbininkui. Jeigu jie dabar sugrįžtų ir paimtų valdžią į savo rankas, žemdirbiai liktų kumečiais ir bernais, miesto darbininkai liktų be jokių teisių. Kad nereiktų ponams rankas bučiuoti ir lenktis iki žemės, reikia visiems seniems ateiviams organizuotis ir remti darbininkų sukurtas organizacijas. Nesustokite pusiaukelėj, tęskite darbą, kad jūsų vaikams netektų pergyventi tą, ką jūs kentėt praityje. Tad sekmės jūsų teisėtam darbui.

P. Steponas

KĄ KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pusl.)
siekimo suvienytos Vokietijos.

Labai svarbus Vokietijai pasirinkimas. Tik ateitis parodys, kuriuo keliu jinai važiuoja. Daug kas priklausys nuo Vakarinės Vokietijos rinkimų rezultatų. Pilnas ir nusveriamas Adenauerio programos laimėjimas pastatytų Vokietijos ateitį į rimtą pavojų. — Laisvė.

LIAUDISKOSE DEMOKRATIJOSE

(Atkelta nuo 3 pusl.)
Albanijos Ministrų Tarybos ir Liaudies susirinkimo prezidento nutarimui apie tai, kad Enverui Hodžai būtų pavesta suformuoti naują vyriausybę. Enveras Hodžia pateikė Liaudies susirinkimui naujosios vyriausybės sudėtį ir pasakė programinę kalbą.

Po apsvaistymo Liaudies susirinkimas patvirtino naujosios vyriausybės sudėtį ir jos programą.

(ELTA)

WASHINGTON. — Valdžia paleidžia 2,000 tarnautojų iš Amerikos Balso, radijo ir spaudos propagandos propagandistų.

Bet dar pasiliks 6,200 propagandistų, apmokamų valstybės.

I. ERENBURGAS

AUDRA

(Tąsa)

— Reikėjo nors vaiandėle numigti, — tarė feldfelis Griunas, kurį vadino "Tarakonu", nes jis juokingai šiaušdavo savo retus ilgus ūsus.

Netrukus jis pakilo, keikdamas ir žiovaudamas:

— Neima miegas...

Tą naktį niekas negalėjo užmigti. Dešimt dienų jie gyveno šiame kaime, kankinami karščio, uodų, nežinios; ir štai kančioms atėjo galas.

Jaunas kareivis, vaikiškai paputusias veido, labai šviesių nustebusių akių, blevyzgojo ir spaudėsi, tikriau sakant, norėjo parodyti, kad spaudosi — jo burna visai išdžiūvo. Tai buvo Kleperis, Hamburgo namų savininkės sūnus. Jis bijojo, bet norėjo būti drąsus: težino Lota, kad jis vyras, o ne mokinukas! Baimė styrojo kažkur apatinėje pilvo dalyje. Kleperis garsiai galvojo:

— Paulis pasakojo, jog Nidersteine, kai jie visus sudorojo, pasilikęs vienas komunistas, jis buvęs kairiarankis, ir Paulis pasakojo, kad jį buvę galima vienu pirštu sutraiškyti, tačiau jie negalėjo jo pagauti, ir jie patekė šėtonui į kelnes, nes jis skustuvu papioves Šramerį. Kai jie apsupę namą, kuriame jis pasislėpė, jis užmušęs du smogikus, šis prakeiktas kairiarankis, jis privertęs juos prakaituoti visą naktį. Jei Rusijoje daug komunistų, mes pakliūsime į šėtono kelnes...

— Na, na, berniuk, pamažu, — tarė Tarakonas. — Tavasis kairiarankis buvo vokiečiai, o čia rusai. Aš mačiau vieną rusą, jis net nusišnypsti nemokėjo. Jie galėjo kariauti, kada buvo kariaujama šakėmis arba dagiais, o prieš mūsų žaisliukus jie ir sužagsėti nesuskubė.

Tarakonas buvo buvęs Lenkijoje, Prancūzijoje, jis nuolaidžiai kalbėdavosi su neapšaudytais pienburniais.

— Tai tau, berneli, ne rinkimai, komunistas ar ne, jis nesuskubės atsikvošėti. Aš tik vieno tesigailiu — kodėl mes ne tankistai? Mes visada pavėluojame. Mano jaunesnysis brolis tankistas, tie paršeliai nugarbsto visas puteles. Kai mes atvažiuojam, senieji buteliai išgerti, o jaunos merginos pagadintos.

Kleperis prisivertė ir garsiai nusikvatojo. Jis pagalvojo, kad būtų gera nusifotografavus su kokia nors mergiote ir nusiuntus fotografiją Lotai. Težino, kad jis — tikras vyras. Tačiau baimė neprašėjo, dabar ji sukosi pa-

širdyje. Kleperis abejingai paklausė Tarakoną:

— Ar jums tekdavo įsivelti į baurių istoriją?

— Aš neišbrisdavau iš baurių istorijų. Kai mes priėjome Šomiurą, mūsų tankai buvo jau Lia Rošeli. Kur buvę, kur nebuvę — jie... Tu manai, tai buvo prancūzai? Nė vieno, tai buvo juodukai, ir jie lipo ant mūsų, tartum mes būtume Afrikos ožkos. Teko ligi vakaro padirbėti. Štai, žinoma, bauriu — senegaliečiai, bet ir jie miršta kaip ir visi kiti. Rusai gali, jei jiems ateis į galvą, išsiptinti snukius batų tepalu, vis tiek prieš mūsų žaisliukus jie nesuskubės išblykšti...

Jefreitorius su "geležiniu kryžium" palaikė Tarakoną:

— Kada jie turėjo carus ir vokiečių generolus, jie dar galėjo gintis. Dabar jie teli ali agituoti. Tai — kolosas molio kojomis.

— Sako, ten blogi keliai.

— Na, jei jau mes Lenkiją pervaziavom, mes pravažiuosim ir patį pragarą.

Kleperis negalėjo nurimti. Jis vėl nusispiovė ir tarė:

— Tačiau fiureris paskelbė, kad jie rengėsi mus pulinti. Vadinasi, jie turi didelę armiją...

— O tu, berneli, manei, kad čia Liuksemburgas? Žinoma, jie turi didelę armiją. Vadinasi, mums teks pastatyti dideles stovyklas karo belaisviams.

Keturiasdešimt metų unteiris Baueris, anksčiau buvęs pašlybos mokytojas, raukėsi: tai šlykštinė!... Kam mes lendam į Rusiją? Nejaugi ir rusai privalo tapti naciais? Gana to, kad jie privertė mus marširuoti siems snargliams vadovaujant. Kuo gi aš virtau? Džiaunu iš lenkių vištas... Lygiai prieš dešimt metų, ne, ne birželio, rugpiučio mėnesį, aš turėjau važiuoti į Maskvą, aš užsiregistravau "Inturiste" Unter den Linden... Mes ten nuėjom su Fricu. O paskui Krauze pakvietė mane į Geringendorfą, ir aš nevažiuavau... Kodėl aš čia? Ką man rusai padarė? Niekas. O naciai mane padarė niekšą. Aš tikriausiai užkrėčiau tą mergiotę Kelcouse... Jos vardas Janina... Slykštu! O tie idiotai džiūgauja...

Kleperis nutarė parašyti Lotai; jis rašė įmantriai, stengdamasis neišduoti savo jausmų: merginos myli niekinančius donžuanus. "Siaubinga paskutinioji laukimo naktis..." Jis uoliai išbraukė žodį "siaubinga" ir parašė "lemtinga". "Lenkijoje daug gražių merginų, draugai į jas žvalgėsi. O mano mintys tolimos. Ten, į rytus, iš kur teka saulė ir kur, gal būt, nu-

ileis mano gyvybė!... Už vandos — mūsų. Ar tu prisimeni mūsų pasivaikščiavimo Obervalde? Aš viską ištesėiu, ką pasakiau. Aš tau šypsais iš pirmųjų linijų". Baigęs laišką, jis išsiėmė užrašų knygelę, kurią jam dovanavo Lota, ir užrašė: "21 birželio. Naktis. Įsakymas. Niekas nemiega — ruošiamės. Siaubas". Jis mėgino pasijuosti šokoladu; bet, atsiėmęs kėšnelį, išspiovė — gerkle suspaudė šleikštulys.

Richteris nekaltėjo, nesilaušė, jis galvojo apie Hildą. Dabar ji miega. O jei ne... O jei pas ją Robertas? Stotyje jis stovėjo greta jos. Jis liko Berlyne. Gal būt, jis pas Hildą? Jis atvažiavo dešimtą, jį privertė jį pusvalandį palaukti svetainėje. Jis vartė knygą "Vokietijos gotika" ir nervingai žiovaavo. O jį persirengė, apsilviko kimono, žydą, su gervėmis, kvėpalų kamšteliu patrynė kaklą, krūtinę, išėjo, apvaliomis liūdnomis akimis pažvelgė į Robertą: "Jūs čia, mano drauge?..." Tartum ji nežinotų, kas jos laukia! Paskui suriko: "O, Robertai!... Ką jūs darot?..." Dabar ji sako: "O jei sužinos Kurtas? Aš nenoriu jo nuliūdinti..." Ir Robertas gailisi: "Vargšas Kurtas..." Ne, taip negali būti! Kam aš save kankinu tokiom kvailom istorijom? Ir dar tokią naktį!... Tada reikia pamiršti. Ir Richteris prisivertęs ėmė klausytis pašnekėsio.

Jie susidorojo su Napoleonu, — kalbėjo jefreitorius, — tai gryna tiesa. Tačiau tada važinėdavo arkliais, o dabar viską nulemia motorai, nuotoliai dabar nieko negali išgąsdinti...

Richteris ilgesingai pagalvojo: jie nežino, kas yra Rusija... Tai ne šalis, tai pasaulis. Važiuoju, važiuoju — ir galo nematyt... Žmogus nuolatots jaučia savo menkumą. Ten ir be karo galima pasimesti — mirsi, niekas nesužinos... Žinoma, rusams stinga mūsų organizuotumo. Tai keisti žmonės, jais negalima pasikliauti. Tu kalbi ir nežinai, ką jis po minutės iškirs... Jie mus gali pasitikti su gėlėmis, aš nenustebčiau. O gali peštis kaip bepročiai. Aš ten buvau, bet argi aš juos pažįstu? Ir pulkininkas Vilke nepažįsta, todėl jis ir sakė "pusiau taikus prasiškerbimas". Anglų, prancūzų, olandų galima suprasti, o čia — aziatai. Net fiureris tikriausiai nejtaria, koks tai riešutėlis...

— Žinoma, jų daug, — kalbėjo Tarakonas, — tačiau kiniečių dar daugiau. Karas — ne aritmetika... Aš mačiau, kaip nelaisvėn pasidavę prancūzų generolas, ant jo krūtinės buvo aštuoniolika juostelių, — rodos, ne snarglius, bet jis bliovė lyg veršis, nes matė, kad prieš vokie-

čius jis — snarglius. Rusų gali būti daugiau nei skruzdžių, tai neturi jokios reikšmės. Aš tau sakau, berneli, prieš mūsų žaisliukus šakėmis neatsilaikysi. Sako, esą kazokų geri žirgai, norėčiau aš pažiūrėti į tuos arkliukus, kai pasirodys mūsų tankai.

Kvailys, pagalvojo Richteris, jis mano, kad rusai neturi tankų. O kam gi Kuzneckas?... Mes, rodos, neteisinaigai vertiname priešą. Ką reiškia "pusiau taikus prasiškerbimas"? O pasakyti negalima — nutars, kad aš skleidžiu paniką. Be to, nėra tikslo gąsdinti, jei jau karas — reikia nugalėti, tada viskas pasibaigs. Viešpatie, kad tik greičiau tatai baigtųsi!... Hilda pasakė: "Aš lauksiu metus, dvejus..." Tačiau ar besuprasi, kas moters širdyje?... Mes privalome nugalėti — mūsų pusėje organizacija ir dinamizmas. Štai toks Tarakonas nesustos, jis braunasi priekin, nes negalvoja; jį galima užmušti — įtikinti jo neįmanoma, čia ir glūdi mūsų jėga. Neginėytina, mes laimėsime. Tik toli gražu ne visi sugrįš iš Rusijos... Aišku, fiureris viską numatė. Lenkija, Prancūzija, Norvegija, Termopilai — šis žmogus moka kariauti... Bus bloga, jei mes jų nesudorosime ligi žiemos. Rusijos žiema — tikra kiauylstė. Aš ten nebuvau žiemą, bet kai jie imdavo pasakoti apie savo šalčius, mane krėsdavo drebulys...

Richteris, nori romo? Tai "Jamaika" — iš Bordo.

Richteris vienu ypu išgėrė pusę puodelio.

Jis gardžiai kvėpia, bet nuo jo skauda galvą. Rusiška degtinė kitas dalykas, jį dvokia, bet tai — puiki miksūra, gali išgerti du tokius puodelius ir rytą pabusti sveikutis kaip kūdikis.

Aš gėriau kartą degtinę rūsų restorane Mocstrase.

Richteris šyptelėjo:

— Viskas gera savo vietoje, aš gėriau degtinę Sibire.

Jis kaip mat išaugo — visi, net veteranai, dalyviai žygio į Prancūziją, žiūrėjo į jį su pagarba. Kas nepažįsta Prancūzijos?... O Richteris savo akimis matė tą paslaptingąją Rusiją...

Kleperis paklausė:

— Tu manai, jie ginsis?

— Šito aš nežinau. Juo ilgiau juos stebi, juo sunkiau juos suprasti. Tai žmonės, neturintieji dvasinio organizuotumo. Kai jie geria degtinę, jie raukosi, šniokščia, keikiasi, galima pagalvoti, kad juos verčia ryti chininą. O aš mačiau, kaip rusės merginos dėjo plytas, klaiikus vaizdas, jų pirštai kraujavo, nagai buvo nuplėšti, ir šios merginos šypojos tartum vestuvėse. Gali laužyti galvą, rusų tu vis tiek nesuprasi. Tačiau jie neturi mūsų orga-

nizuotumo, mes juos sutriuškinsim, tai kiekvienam aišku. Kam spēlioti — ginsis jie ar ne, tai jų reikalas, kiekvienu atveju mes būsim Maskvoje, ir aš tau duodu žodį, kad aš su didžiausiu malonumu suvalgysiu visą svarą ikros.

Tai tepama ant duonos? — paklausė Tarakonas.

Berlyne tai tepama ant duonos, o Maskvoje tai valgoma šaukštu.

Tu čia kažką painioji, aš žinau, kad tai tepama ant duonos kaip sviestas.

Greit pamatysit — aš valgysiu ikrą šaukštu.

O kokios ten moterys? Prastesnės už lenkas?

Ivairios. Pasirinkimas neblogas.

Tarakonas ėmė krutinti ūsus.

Mano gimimo dieną aš apkabinsiu pirmąją maskvietę!

Kada jūs gimėte? — Aštuntą rugpiučio.

skubiai paklausė Kleperis.

Kleperis suskaičiavo — keturiasdešimt aštuoniolikos dienos... Padori kiauylstė!

Jefreitorius tarė:

Tu esi tikras, kad ši muzika baigsis ligi aštuntos rugpiučio?

Visiškai tikras. Kad ikra valgoma šaukštu, tuo aš netikiu. O aštuntą rugpiučio mes būsim Maskvoje, jei nori, kertu lažybų — iš pirmos Maskvos gražuolės. Pats pasiskaičiuok — po trisdešimt kilometrų per dieną, tai ne daug, koks dešimt dienų persigrupavimui, užnugarį pritraukti... Aš tvarkraštį išstudijavau...

Aš giuoms parodysiu, ką reiškia ruošti smūgį nugarą! — Kleperis nusikeikė, o jo naiviose akyse slėpėjo siaubas. — Jie patirs, kas yra šėtono kelnės! Pažiūrėsime, kas beliks iš jų merginų, kai aš būsiu Maskvoje...

Nuošaliai sėdėjo Klitče, ilgakojis akinuotas jaunuolis, filosofijos fakulteto studentas. Jo visi šalinėdavosi; jis varžydavo ir savo tylėjimu, ir nesuprantamomis replikomis. Kol kiti gerdavo, linksmindavosi su merginomis; pasakodavo nepadorius anekdotus, jis kažką užrašinėdavo į didelį sąsiuvinį arba sėdėdavo su knyga. Šis žmogus niekad nesišypsodavo. Jis niekino Tarakoną, kuopos draugus; tik su Richteriu jis retkarčiais kalbėdavo apie karo perspektyvas, apie Nitšę, apie Egipto architektūrą. Jį praminė "Marabu", jis iš tiesų buvo panašus į paukštį — kumpanosis, neproporcinaigai ilgų rankų, šurkštaus, klegesį primenančio, balso. Padėjęs sąsiuvinį, jis tarė:

— Ne merginų mes į Maskvą einame. Ar jūs supratot fiurerio žodžius? Kiekvienas mūsų dabar turi vieną sužadėtinę... —

Nr. 1,148
jis užsikirto, p
— Mirtį!
Kleperis ilge
žiovaavo. Tarak
mėjo:
— Jau geriau
sužadėtinė buči
sais...
Trumpa nak
Dangus, kuris
migo, o tik snū
rausti, atgyti.
upelio — kara
Richteris. Kie
parašyta apie k
to nesuprantan
apie meilę —
paskui ateina
da, pagarbaus
duktė — moka
bą, skambinant
ti padoriausia
sa tai pasirod
žaidimas, lyg
gančiame tank
tokie pat blank
pat kudakuoja
rys neša kibiri
kiai vaikai būr
pabūklus... I
šimt minučių
dės... Richter
justi, kad tai
landos. Aš —
dalyvis, apie
vaikų vaikai.
išsiblaškydavo
nesutvarkytą
mąjį, čia mi
eravę; sukosi
— Tas roma
dai.
Kleperis ats
— O aš i
puodelį, ir nie
kareiviškas gė
voje aš parag
girtosios degt
rusai sužinos,
tono kelnės!
— Tyliau, t
ne kėgliai, čia
rakonas prisin
li Bove užm
snarglių.
Kiti liksma
apie mergin
Maskvą, treti
ravosi — auš
desys, į žygį.
sitraukė į są
sąsiuvinį. Pr

A
&
Cheste
Dirbami
Darbas G
899 B
prie

— užsikirto, paskui suriko — Mirtį!

Kleperis ilgesingai nusi- žiovavo. Tarakonas sumur- mėjo:

— Jau geriau tegul tavoji sužadėtinė bučiuojasi su ru- sais...

Trumpa naktis merdėjo. Dangus, kuris ir ligi šiol ne- migo, o tik snūduriavo, ėmė rausti, atgyti. Štai ten, už upelio — karas, pagalvojo Richteris. Kiek knygų yra parašyta apie karą, o vis dėl- to nesuprantama. Taip ir apie meilę — rašo, rašo, o paskui ateina kažkokia Hil- da, pagarbaus komersanto dukte — mokanti anglų kal- bą, skambinanti pianinu, pa- ti padoriausia mergina, ir vi- sa tai pasirodo siaubingas žaidimas, lyg važiuotum de- gančiame tanke. Už upelio tokie pat blankūs laukai, taip pat kudakuoja vištos, mote- rys neša kibirus, švisiaplau- kiai vaikai būriuojasi aplink pabūklus... Po keturiasde- šimt minučių visa prasi- dės... Richteris norėjo pa- justi, kad tai — istorinės vā- landos. Aš — didžiojo įvykio dalyvis, apie mane skaitys vaikų laikai. Tačiau mintys išsiblaškydavo, jis matė čia nesutvarkytą Hildos miega- mąjį, čia milžinišką žalią erąvę; sukosi galva.

— Tas romas — tikri nuo- dai.

Kleperis atsakė: — O aš išmaukiau visą puodelį, ir nieko... Tikras kareiviškas gėrimas. Mask- voje aš paragausiu tavo iš- girtosios degtinės. Tačiau tie rusai sužinos, ką reiškia še- tono kelnės!..

— Tyliau, berneli, čia tau ne kėgliai, čia karas! — Ta- rakonas prisiminė, kaip neto- li Bove užmušė tokį pat snarglių.

Kiti liksmai šaukė, vieni apie merginas, kiti apie Maskvą, treči šiaip sau piėš- ravosi — aušta, baigsis liū- desys, į žygį. Marabu vėl pa- sitraukė į šalį ir atskleidė sąsiuvinį. Prašvit u s i a m e

danguje žalia raketa atrodė blanki, net liūdna. Richteris prisiminė Hildos akis ir už- simerkė. Kaimė pragydo gai- džiai. Tarakonas skardžiai suriko:

— Viens-du!

Jau nuo žiemos Vasia dir- bo Minske. Kas gi galėjo pa- tikėti Natašai, kai ji staiga pareiškė, kad vasarai ją siun- čia į Minską? "Taip jau įvy- ko, grynas atsitiktinumas." Juo daugiau ji aiškinosi, juo buvo aiškiau, kad ji išgal- voja. Kažkokie lėktuvai, ku- rie turėjo apipurkšti vaisme- džių sodus nuo kenkėjų... Gerai, bet kodėl Minske?.. Dmitrijus Aleksiejevičius pradžioje susidomėjo purški- mu, o paskui sugriaudė:

— Nataša, ką tu mane už- nosies vedžioji? O aš, kvai- lys, klausaus... Aš tau se- niai pasakiau — jis man pa- tinka. Ir tau jis patinka, kam čia uodega kraipyti. Mergio- tei dvidešimt vieneri metai, rodos, pilnametė...

Nataša susijuokė. Vasia taip pat netikės, manys — nebeiškentė. Truputį pikta. O gal ir nebūčiau iškentus... Kam dėtis bejausme? Tegal- voja, ką nori. Užtai išvydęs ją pasakys... Iš jo sunku žo- dį ištraukti, o reikia išsiaiš- kinti — taip ar ne. Juokin- giausia, kad tai tiesa, ją tik- rai siunčia į Minską. Negir- lėtats pasisekimas, lyg pasa- koj... Jai pasiūlė tris vietas pasirinkti, bet juk Minsko galėjo nebūti.

Dmitrijus Aleksiejevičius kalbėjo: — Žėri, tartum į Neapolį važiuotų. Tavo snukutis be langinių — viskas matyti. Tu bent retkarčiais susivaldy- tum, na, sakysim, kai tėvą apgaudinėji.

Birželis buvo žalias ir karš- tas. Vasia pats suprato, kad reikia išsiaiškinti, juk Nata- ša ne šiaip sau atvažiavo... Čia lengviau — nėra nei mo- tinos, nei Dmitrijaus Aleksie- jevičiaus, niekas neklausinės. Parašysim, ir tiek... Bet

kaip pasakyti Natašai? Va- sia su pavydu pagalvojo: Sergiejus mokėtų, jis orato- rius.

Kokias dvi dienas Vasia svarstė ir nutarė, kad apsieis be skambių žodžių. Jei pra- dėti apie meilę, Nataša gali imti juoktis — tai opera! Apie meilę negalima kalbėti, tai tik knygosė. Štai Dmit- rijui Aleksiejevičiui patiko "girdžių sparnų plasnojimą". O kai pasakai, kvailai išei- na... Tikriausiai Majakovs- kis su mergina kitaip kalbė- jo, gal būt, visai nekalbėjo apie jausmus. Geriausiai pa- sakyti: "Gyvenkim drauge." Ne, tai šurkštū. Paklausti: "Ar nori su manim amži- nai?" — Pompastiškai — ko- dėl "amžinai"? Vėl opera...

Taip jis nieko ir nesugal- vojo. Viskas įvyko be žo- džių. Selmiškos Natašos akys šaipėsi, ir Vasia tarė: "Tu velniūkštis..." Ji susigėdo, nuėjo į kampa, jis ją ištempė ir staiga apkabino. Juodu juokėsi lyg pamišę, susikibę rankomis sukosi kambaryje. Paskui jis ją sučiupo: "Tu lengva! Kaip plunksnelė..." Ji tarė: "Pažiūrėsim. O gal mano charakteris bus sun- kus?" Ir suprunkštė: jai pasidarė juokinga, kad jos charakteris gali būti "sun- kus". Jie nutilo, laimės ap- stumo nugąsdinti. Tai mat, kaip yra, pagalvojo Nataša, visai ne taip, kaip pasakojo. Galima išeiti iš proto... Va- sia prisiminė, kaip atsirado suglumusi Nataša, ir vėl su- sijuokė: "Pameni, tu sakėi — "garbės žodis, purškimas iš oro..." Ji neleido jam pa- baigti, pabučiavo.

Nedarbo dieną jie turėjo praleisti drauge, ir diena, ku- ri jau aušo, jiems atrodė šios nuostabios nakties tęsinys. Jie drovėjosi vienas kito; tai ji, tai jis sakydavo: "Kodėl žiūri?" "Nusigrįžk"; o po mi- nutės, viską užmiršę, bučiavo. Nataša užvirino arbatą, stengėsi būti šeiminkė: "Aš tau nupirksiu uogienės. Tu manai, aš nemačiau, kaip tu pas mus tris kartus iš- dėdavai..."

Jis norėjo jai parodyti "sa- vo" namus. Diena buvo sau- lėta ir vėjuota. Vasios kak- laraištis juokingai plevėsa- vo; Nataša vargais negalais sulaukė sijonėlių.

— Vėjas.
— Užtatai nekaršta. Pas-

kui važiuosim į mišką — ge- rai?

Jis papasakojo jai apie naujus namus:

— Šitie papuošalai man nepatinka, nieko nepadarysi — bloga medžiaga, tenka dangstyti... Už dvejų metų bus gera medžiaga, tada ir formos bus griežtesnės...

Nataša susiraukė, paskui nusišypsojo:

— Aš, Vasia, šiuose reika- luose nenusimanau. Bet tu pamatysi — už dvejų trejų metų aš viską suprašiu. Kaip tik laiku — tu turėsi solidžią medžiagą ir solidžią žmoną.

Jie ėjo tylėdami — gyven- dami savo laime. Staiga kaž- kas Vasią sučiupo už rankos. Jis atsigrįžo — jo bendradar- bis Lipeckis.

— Tuoju kalbės! Vokie- čiai jau pranešė...

Pro atvirą langą pasigir- do Molotovo balsas. Paskui žodžius pakeitė muzika. O Nataša ir Vasia vis dar tebe- stovėjo, negalėjo atsikvošėti.

Pasaulis užė tarytum mil- žiniškas sujudintas avilys. Dmitrijus Aleksiejevičius, iš pykčio išraudęs, kartojo: "Barbarai! Kokie barbarai!" Lenkijoje, Lietuvoje jau virė kovos. Richteris apdengė pa- būklį beržų šakomis, ir ša- kos karčiai kvėpėjo. Heidel- berge iš susijaudinimo duso storoji Gerta: jei ne šian- dien, tai rytoj jos Johanas paims Maskvą. Berlyne žmo- nės dainavo, šūkavo, laukė

žinių apie laimėjimus. Toli šiaurėje Osipus sakė prakal- bą: "Klastingi fašistai išda- vikiškai..." Isikniaubusi į

pagalvę, verkė Valia. O Pa- ryžiuje Mile kalbėjo Mari: "Dabar fašistams galas. Ru- sai ateis čia, supranti?..." Nivelis rašė: "Burtas" iš- trauktas — mes arba jie..." Lietuvos miškų tankmėse tarškėjo motociklai. Degė Baltarusijos kaimai. Sužeista mergaitė šaukė: "Mama!" Maskvoj, radijo mazge, kaž- kas šaukė: "Kaip bus su ra- dijo programomis? Leiskite dainas!..." Ir sukrėstuose miestuose aidėjo dainos, gi- lios taikos dainos — apie so- dus, apie laikštingalą, apie laimę. Patrankos nėrėsi iš kailio, augo, stiprėjo dundė- jimas.

Ir mažutė Nataša, kurios veidė viskas buvo parašyta, tik ką sužinojusi, kam žmo- gus gyvena, stovėjo, negalė- dama pajudėti; ją prislėgė li- kimas, likimas žmonių, Rusi- jos, pasaulio.

(Bus daugiau)

KAIP VEIKIA
(Atkelta nuo 7 pusl.)
gesni, supras jūsų klastas ir išmes jus su jūsų tuo fondu ir užpakaliniuo kambario ber- niukais ir jūsų rinkimine ma- šina."

Ponai Burp ir Slurp išsi- žijo.

"Kokį laikraštį tu atsto- vauji?" suriko abudu.

Elora Flower Shop
396 College St. RA. 5459
RA. 4228
Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams
Po darbo valandų telf.: OR. 4175

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Žakietus, Skraistes ir Kalnieriūs

- Siuvam Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS
506 Queen St. West
Telefonas: EMpire 3-8884
ir
750 Yonge St.
Telefonas: RA. 8971

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING COMPANY
Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
Darbas Garantuotas — Aproxavimas Nemokamas
699 Bloor St. W. LOMBARD 1438
prie Ossington Toronto
Sav. John Kamichaitis

TAYLOR'S REGENT SERVICE STATION
College and Lansdowne Kampas
Telefonas: ME. 9028
(Dabrovolskių Zentas)

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, išbrisa akių nervus, nuo kurių pa- eina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko aki- nius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

Kas Dedasi Toronte

TORONTO. — Tūlas J. B. skundžiasi Nepriklausomaj Lietuvoj: "Rugpiūčio 23 d. tėvai pranciškonai atidarė naują bažnyčios statymo fondą. Daugelis klausia: 'O kur yra tas bažnyčios statymo fondas, kuriam visi pinigai auکوjo per tris metus?'"

"Gegužės 24 d. visuotinis šv. Jono Krikštytojo parapijos susirinkimas nesutiko su par. klebono kun. P. Ažubalio pasiūlymu panaudoti Bažnyčios Statymo Fondo pinigų šv. Jono Kr. bažnyčios remontui, išrinko likvidacinę komisiją ir ją igaliojo: parduoti B.S.F. nuosavybę Bloor gatvėje, sudaryti viso laiko apyskaitą ir suaukti parapijos susirinkimą.

"Klebonas kun. A. Ažubalis be likvidacinės komisijos žinios pardavė B.S.F. nuosavybę Bloor gatvėj už 35,000 dol., o pinigų įnešė ne į bažnyčios St. Fondo einamąją sąskaitą, bet į atskirą parapijos kunigų vardu einamąją

sąskaitą."

Kitaip sakant, tas fondas strigo, kaip paršiukas į tvorą.

A. Palionis ir J. Gaižutis tame pačiame laikraštyje rašo atvirą laišką ir reikalauja, kad pinigai būtų gražinti aukotojams: "1953. VII. 30 d. kun. Ažubalis paskelbė per pamokslą, kad visi aukotojai, auکوje Bažnyčios Statymo Fondo Valdybai ir dabar norintieji atsiimti aukas, paluoda kleb. Ažubaliui pareiškimus, kuriuos jis pristatys kurijai. Mums visai nesu-prantamas kleb. P. Ažubalio elgesys. Mes auکوjomė ne klebonui, bet BSF Valdybai naujos bažnyčios statymui". Girdi, turi gražinti ne klebonas, o BSF valdyba.

Man atrodo, kad vistiek reikėtų taip daug rūpintis. Dievulis vienas. Koks skirtumas, kokiais keliais jo garbei skirti pinigai nueis pas jį.

Bet kaip atrodo, tai tas

Vasarvietė Atostogoms

Mercury Lodge, 109 Orchard Beach, Lake Simcoe, 1 mylia nuo KESWICK, Ont.

Kambariai ir atskiros kambarios. Autobusai priveža prie pat vietos. Užtikrinimui viešos atostogoms telefonukite: **Roches Point 184M.**

Vasarotojams

KESWICK, prie Lake Simcoe, yra gera vieta atostogoms Patogios maudynės ir geras žuvavimas. Galima aut kambarius arba apartamentas.

Dėl platesnių žinių kreipitės pas J. Linartus, 376 Crawford St., Toronto, arba telefonu: LL. 5990.

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: 46917

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi Atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą

Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Paisau ir naujus paruoodu laikrodžius, žiedus ir kt.

Darbas ir Prekės Garantuota

Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak.

272½ Queen St. W., Toronto

dar ne viskas. Atrodo, kad ne viskas taip gerai ir su Tautos Fondu. Sk. St. tame pačiame laikraštyje skundžiasi: "T.Ž. 7 nr. š.m. vasario 19 d., aprašydamas Toronto kronikoj Vasario 16 d. minėjimą Toronte, tarp kitoko rašo:

"Ta proga Tautos Fondui buvo suaukota 723 dol. ir Lit. pasų bei ženklų išplatinta už 58 dolerius."

"TFA Kanadoje paskelbtoje už š.m. I pusmetį apyskaitoje aukų iš Toronto visai nėra!"

"Manau, kad aukotojams ne visvien, ar jų aukos Tautos Fondui nuėjo ar pasuko kitu, mums visai nežinomu keliu!"

Čia irgi nėra dėl ko taip aliarmuoti. Jos tikriausiai pateko kuriam nors vaduotojui. Būkit tikri, kad veltui nenuėjo.

Tėviškės Žiburius leidžia ir redaguoja dievobaimingi katalikai, bet matyti melo visai neskaito grieku.

Tūlas J. J. rašo tame laikraštyje: "Maždaug 2000 Kanados lietuviškos kilmės komunistų sudėjo 21,000 dolerių ir pasiuntė Stalinui dovaną už Lietuvos pavergimą".

Kiek man yra žinoma, tai Kanados lietuviai parėmimui lietuvių tautos kovos už išvadavimą Tarybų Lietuvos iš po hitlerinės okupacijos, o vėliau parėmimui Tarybinės Lietuvos atsistatymo, yra suaukoję žymiai daugiau, negu paduoda T.Ž. Už tuos pinigų buvo pasiūsta lietuviškam daliniui ambulansas, vaikučiams maisto ir drabužių, Lietuvos ligoninėms pora komplektų medikalių instrumentų. Lietuvos laikraščiuose buvo nuotrauka

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras

Suite 403 - 455 Spadina

Toronto

Ofiso Tel. KI. 4989

Rezidenc. MIDWAY 9352

M. W. Kellermann

ADVOKATAS

6 Adelaide St. East

Ofiso telėf. EM. 6-9591

Rezidenc. — MO. 1232

Toronto

Vištos ir Kiaušiniai

Sviežios vištos, žąsys, taipgi švieži kiaušiniai pas

Art Farm Produce

563 Queen W. Toronto

Tel. WA. 5957

to ambulanso Vilniuje ir po ja pasakyta, kad gauta nuo Kanados lietuvių. Už medikalius instrumentus dėkojo pats prof. Purėnas, doc. Lašas.

Bendra tų visų reikmenų ir prekių vertė siekė ne \$21,000, o netoli \$45,000.

Tas pats ponaitis ten pat džiaugiasi, kad vienas iš "komunistų" jau atsivertęs. Tačiau gėdijosi paminėti jo pavardę. Matomai nekoks kreditas būtų, jei iškeltų viršūn.

Senas Torontietis

Lankėsi Toronte

TORONTO. — Savaitgaliui praleisti Toronte lankėsi montrealiečiai, jaunosios kartos J. Vekteris su žmona ir S. Čekaitis su žmona.

Aplankę Nacionalę Parodą ir savo draugus bei kitas jiems įdomias vietas, išvyko atgal.

Rep.

Pardavimui

Pastatas su progresuojančiu bizniu tabako distrikte. 3 Lane Bowling, Pool Room su 3 Boston ir 2 Snooker stalais, Snack Bar, minkšti gėrimai, ice cream ir cigaretai. Šeši apartamentai išnuomoti, apartamentas savininkui.

Tolimesnių informacijų galima gauti pas A. Puzarą, Box 38, Rodney, Ont., arba telefonu: 131M.

BYRNELL MANOR

Fenelon Falls, Ont.

Yra puiki vieta atostogoms praleisti. Žuvavimas, maudynės, golfas.

Dėl platesnių informacijų rašykite Anna ir Frank Stukus, Byrnell Manor, Fenelon Falls, Ont., arba telefonuokit: No. 1163

Pranešimai

Windsor, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos 10 kuopos mėnesinis narių susirinkimas įvyks sekmdienį, rugšėjo 13 dieną, 1 val. po piet.

Prašome visus narius atsilankyti.

Valdyba

Reikalingas

Lietuvių namo ir salės prižiūrėtojas.

Dėl sąlygų prašome kreiptis:

160 Claremont St., Toronto 3, Ont. Tel. TR. 0358

Ekspertiškai įdedam visokiu geriausios išdirbystės aliejaus degintojus.

- Išmokėjimas pratęsimas a net iki 24 mėnesių.
- 10% pigiau mokant iš ka no.
- Garantija vienems mė tams.
- Aliejaus sutartis su bile ke ria aliejaus kompanija.

Mes taipgi įrengiam ultra me derniską šilto vandens sistemą šilto oro pečius.

Garner & Co.

15 BARTON AVE., TORONTO

Tel. ME. 2554

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

Lietuvis Plumberis

(J. Liasuskas)

Įrengiam Aliejinį Apšildymą

Atliekam Kitus Plumberio Darbus

Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMUNSTER AVE. Tel. LA. 5191

TORONTO